

Hà Nội, ngày tháng năm 2026

BẢN TỔNG HỢP Ý KIẾN, TIẾP THU, GIẢI TRÌNH Ý KIẾN GÓP Ý
Đối với Dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư

1. Căn cứ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, cơ quan chủ trì soạn thảo đã tổ chức lấy ý kiến đối với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.

2. Cơ quan, tổ chức, cá nhân lấy ý kiến

- Ngày 05/6/2026, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã có Công văn số 3256/BVHTTDL-PC xin ý kiến 16 Bộ, cơ quan ngang Bộ và 34 Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 gửi các đơn vị thuộc Bộ xin ý kiến góp ý; Công văn số 1030/PC ngày 5/6/2026 gửi Trung tâm Chuyển đổi số Văn hóa, Thể thao và Du lịch đăng tải Hồ sơ dự thảo Nghị định lên Cổng thông tin điện tử của Bộ.

- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã nhận được tổng số 59 văn bản góp ý, đề xuất của 11 Bộ, cơ quan ngang Bộ; 30 cơ quan (Ủy ban nhân dân/Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch) và 18 đơn vị thuộc Bộ, trong đó:

+ 04 Bộ, cơ quan ngang Bộ nhất trí với dự thảo Nghị định, bao gồm: Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Bộ Quốc phòng, Bộ Y tế. Và 07 cơ quan có ý kiến khác, bao gồm: Bộ Tài chính, Bộ Công an, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Xây dựng, Bộ Nội vụ, Bộ Ngoại giao, Thanh tra Chính phủ.

+ 18 cơ quan (Ủy ban nhân dân/Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch) nhất trí dự thảo Nghị định, bao gồm: Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh An Giang, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ, Sở Văn hoá, Thể thao

và Du lịch tỉnh Cao Bằng, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Đà Nẵng, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Đồng Nai, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Đồng Tháp, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Gia Lai, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Hải Phòng, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Khánh Hòa, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch Lai Châu, Sở Văn hoá và Thể thao Ninh Bình, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Phú Thọ, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Lâm Đồng, Ủy ban nhân dân xã Hoàng Cương, Ủy ban nhân dân xã Quảng Yên.

Và 12 cơ quan có ý kiến khác, bao gồm: Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Bắc Ninh, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Điện Biên, Sở Văn hoá và Thể thao Hà Nội, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Nghệ An, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La, Ủy ban nhân dân thành phố Huế, Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn, Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Thanh Hóa, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch Tuyên Quang.

+ 10 đơn vị thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nhất trí dự thảo Nghị định, bao gồm: Vụ Tổ chức cán bộ; Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường; Cục Điện ảnh; Cục Bản quyền tác giả; Cục Báo chí; Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử; Cục Xuất bản, In và Phát hành; Cục Thể dục thể thao Việt nam; Cục Thông tin cơ sở và Thông tin đối ngoại; Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện.

Và 08 đơn vị thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có ý kiến khác, bao gồm: Văn phòng Bộ; Vụ Kế hoạch, Tài chính; Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam; Cục Di sản văn hóa; Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam; Cục Nghệ thuật biểu diễn; Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm; Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam.

Trên cơ sở ý kiến của các cơ quan, tổ chức, cá nhân, Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch đã tổng hợp đầy đủ các ý kiến góp ý và giải trình, tiếp thu ý kiến góp ý như sau:

NHÓM VẤN ĐỀ HOẶC ĐIỀU, KHOẢN	CHỦ THỂ GÓP Ý	NỘI DUNG GÓP Ý	NỘI DUNG TIẾP THU, GIẢI TRÌNH
---	------------------------------	-----------------------	--

Điều 3, Điều 8	Bộ Tài chính	Bộ Tài chính có ý kiến như sau: 1. Ý kiến tham gia chung 1.1. Dự thảo Nghị định quy định các nội dung chuyên môn thuộc chức năng quản lý nhà nước của Bộ VHTTDL về lĩnh vực văn hóa cơ sở, đề nghị Bộ VHTTDL chủ trì rà soát nội dung của dự thảo Nghị định bảo đảm phù hợp với quy định tại Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30 tháng 4 năm 2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07 tháng 01 năm 2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa, quy định về phân cấp, phân quyền theo Luật Tổ chức chính quyền địa phương và quy định về thực hiện dân chủ ở cơ sở theo Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. 1.2. Đề nghị Bộ VHTTDL rà soát, đảm bảo hồ sơ dự thảo Nghị định theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 27 Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01 tháng 4 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật (được sửa đổi, bổ sung tại khoản 12 Điều 1 Nghị định số 187/2025/NĐ-CP ngày 01 tháng 7 năm 2025 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01/4/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Nghị định số 79/2025/NĐ-CP ngày 01/4/2025 của Chính phủ về kiểm tra, rà soát, hệ thống hóa và xử lý văn bản quy phạm pháp luật). 2. Về nội dung của dự thảo Nghị định 2.1. Tại khoản 2 Điều 8 dự thảo Nghị định : Đề nghị Bộ VHTTDL nghiên cứu chỉnh lý như sau “<i>Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, lập, trình Hội</i>	1. Về ý kiến tham gia chung Bộ VHTTDL xin tiếp thu, rà soát bảo đảm xây dựng hồ sơ dự thảo Nghị định theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 27 Nghị định số 78/2025/NĐ-CP và các văn bản liên quan. 2. Về nội dung góp ý cụ thể 2.1. Bộ VHTTDL xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định. 2.2. Đối với ý kiến góp ý tại khoản 3 Điều 3 dự thảo Nghị định, Bộ VHTTDL xin được giải trình như sau: - Để làm rõ hơn bản chất của các biện pháp thưởng, phạt trong hương ước, quy ước, dự thảo Nghị định được chỉnh lý theo hướng quy định “<i>các biện pháp thưởng, phạt mang tính tự quản của cộng đồng</i>”. Việc chỉnh lý nhằm khẳng định đây là các biện pháp tự quản được cộng đồng dân cư đặt ra nhằm bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước, không phải là các hình thức khen thưởng hoặc xử phạt theo quy định của pháp luật. - Đồng thời, dự thảo Nghị định tiếp tục quy định rõ các giới hạn áp dụng của
----------------------------------	--------------------------------	---	---

		<i>đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách của địa phương, kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia (nếu có) và các nguồn huy động hợp pháp của các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước (nếu có) theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước”</i> để bảo đảm phù hợp với quy định tại điểm h và điểm l khoản 9 Điều 31 và điểm a khoản 12 Điều 32 Luật Ngân sách nhà nước số 89/2025/QH15. 2.2. Tại khoản 3 Điều 3 dự thảo Nghị định, đề nghị Bộ VHTTDL làm rõ khái niệm “<i>biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng</i>” để thống nhất trong quá trình triển khai cũng như theo dõi, giám sát, đánh giá khi dự thảo Nghị định được ban hành.	các biện pháp này, theo đó không thay thế các quy định về khen thưởng và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân, qua đó bảo đảm không bị lạm dụng hoặc hiểu theo hướng cộng đồng được đặt ra các chế tài trái pháp luật.
	Bộ Công thương	Sau khi nghiên cứu dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Bộ Công Thương cơ bản nhất trí với nội dung Dự thảo và cho rằng việc xây dựng Nghị định là cần thiết và phù hợp với yêu cầu thực tiễn.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
Khoản 2 Điều 8	Bộ Công an	Bộ Công an có ý kiến như sau: 1. Đề nghị tổng kết, đánh giá việc thực hiện Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, trong đó xác định rõ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai thi hành Nghị định này, từ đó làm cơ sở để đề xuất nội dung sửa đổi, bổ sung tại dự thảo Nghị định.	1. Bộ VHTTDL xin được giải trình như sau: Dự thảo Nghị định được xây dựng theo trường hợp quy định tại điểm a khoản 1 Điều 14 Luật Ban hành văn bản QPPL và hồ sơ dự thảo Nghị định theo quy định tại khoản 2 Điều 27 Nghị định

		2. Tại khoản 2 Điều 8 dự thảo Nghị định (sửa đổi, bổ sung khoản 3 Điều 22 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP) quy định: "<i>Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, đề nghị Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách của địa phương theo quy định của pháp luật và từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia</i>", đề nghị làm rõ cơ sở pháp lý và đánh giá tác động về nguồn lực tài chính khi đề xuất nguồn hỗ trợ kinh phí xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia cho rõ ràng.	số 187/2025/NĐ-CP. Theo đó, thành phần hồ sơ dự thảo không bao gồm Báo cáo tổng kết việc thi hành Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Tuy nhiên, từ ngày Nghị định số 61/2023/NĐ-CP có hiệu lực thi hành, hằng năm, trên cơ sở tổng hợp báo cáo của các tỉnh, thành phố trên cả nước, Bộ VHTTDL đã có Báo cáo tình hình xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư gửi Thủ tướng Chính phủ trong đó đánh giá khó khăn vướng mắc trong công tác xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. Tại dự thảo Tờ trình, Bộ VHTTDL đã có đánh giá một số khó khăn, hạn chế làm cơ sở thực tế để sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. 2. Về góp ý tại khoản 2 Điều 8, Bộ VHTTDL xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định trên cơ sở ý kiến của Bộ Tài chính đối với nội dung này.
--	--	--	---

	Bộ Khoa học và công nghệ	Hồ sơ dự thảo Nghị định chưa có đánh giá “ <i>việc ứng dụng, thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số</i> ” theo quy định tại khoản 2 Điều 15 Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01/4/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, được sửa đổi tại khoản 6 Điều 1 Nghị định 187/2025/NĐ-CP. Vì vậy, đề nghị Cơ quan soạn thảo nghiên cứu, bổ sung nội dung này để bảo đảm đầy đủ theo quy định.	Dự thảo Nghị định không quy định nội dung liên quan đến việc ứng dụng, thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, tuy nhiên, Bộ VHTTDL xin tiếp thu ý kiến của Bộ Khoa học và Công nghệ, bổ sung làm rõ tại dự thảo Tờ trình Chính phủ.
	Bộ Nông nghiệp và Môi trường	Sau khi nghiên cứu các tài liệu kèm theo (1) Dự thảo Tờ trình, (2) Dự thảo Nghị định; (3) Bản so sánh, thuyết minh nội dung dự thảo Nghị định. Cục Kinh tế hợp tác và Phát triển nông thôn nhất trí với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Bộ Quốc phòng	Nghiên cứu Công văn số 3256/BVHTTDL-PC ngày 05/6/2026 của Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch về việc đề nghị tham gia ý kiến đối với Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Bộ Quốc phòng nhất trí với dự thảo Hồ sơ nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Bộ Xây dựng	1. Cơ bản thống nhất đối với nội dung dự thảo Nghị định do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch soạn thảo. 2. Ý kiến góp ý đối với dự thảo Nghị định: Đề nghị cơ quan soạn thảo xem xét bổ sung quy định về việc số hóa và công khai	Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, bổ sung tại dự thảo Nghị định

		lưu trữ, đăng tải hương ước, quy ước trên Trang thông tin điện tử của UBND cấp xã hoặc ứng dụng (App) nhằm đảm bảo minh bạch sau khi được công nhận.	
	Bộ Nội vụ	1. Về dự thảo Tờ trình: Đề nghị nghiên cứu, bổ sung Nghị định số 185/2026/NĐ-CP ngày 26/5/2026 của Chính phủ quy định về tổ chức, hoạt động của thôn, tổ dân phố; chính sách với người hoạt động không chuyên trách ở thôn, tổ dân phố trong đó có các điều, khoản quy định liên quan đến hương ước, quy ước làm cơ sở cho việc xây dựng, sửa đổi dự thảo Nghị định. 2. Về dự thảo Nghị định: Đề nghị nghiên cứu, bổ sung vào điều khoản chuyển tiếp (Điều 24) đối với các hương ước, quy ước của xã, phường; thôn, tổ dân phố sau khi sáp nhập.	1. Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, bổ sung tại dự thảo Tờ trình Chính phủ. 2. Bộ VHTTDL xin được nghiên cứu, tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định
	Bộ Y tế	Sau khi nghiên cứu, Bộ Y tế thống nhất với Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì soạn thảo.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Thanh tra Chính phủ	Sau khi nghiên cứu, Thanh tra Chính phủ có ý kiến đối với Dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP như sau: - Đề nghị bỏ cụm từ “<i>cơ quan thuộc Chính phủ</i>” tại tiêu đề Điều 21 và cụm từ “<i>Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ</i>” quy định tại khoản 3 Điều 25 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP để đảm bảo thống nhất Khoản 3 Điều 7 Dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. - Nghiên cứu, bổ sung ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong công tác quản lý nhà nước	Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định

		được nêu tại mục 4.II Nhiệm vụ cụ thể của Nghị quyết số 30/NQ-CP ngày 24/02/2026 của Chính phủ.	
Điều 8	Bộ Ngoại giao	1. Về sự cần thiết ban hành Bộ Ngoại giao cơ bản nhất trí với sự cần thiết ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP nhằm bảo đảm phù hợp với chủ trương, chính sách về phát triển văn hóa, xây dựng môi trường văn hóa cơ sở, phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư, sắp xếp bộ máy nhà nước và mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp. 2. Về nội dung dự thảo Nghị định Bộ Ngoại giao cơ bản nhất trí và đề nghị rà soát một số điểm kỹ thuật sau: (i) tại khoản 1 Điều 8, chỉnh sửa “Sửa đổi, bổ sung khoản 12” cho chính xác và thống nhất với nội dung của khoản 1; (ii) tại đoạn 5 Mẫu số 01 - Văn bản đề nghị công nhận hương ước/quy ước của Phụ lục, chỉnh sửa “Nghị định số 621/2023/NĐ-CP” cho chính xác. 3. Về hồ sơ, trình tự xây dựng văn bản quy phạm pháp luật Căn cứ điểm c khoản 2 Điều 27 Nghị định 78/2025/NĐ-CP hướng dẫn Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, đề nghị Quý Bộ bổ sung báo cáo tổng kết việc thi hành pháp luật hoặc đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến dự thảo, kèm phụ lục rà soát các chủ trương, đường lối của Đảng, văn bản quy phạm pháp luật, điều ước quốc tế có liên quan. 4. Về tính tương thích với các điều ước quốc tế liên quan Đề nghị Quý Bộ hoàn thiện hồ sơ và bổ sung vào Tờ trình kết quả đánh giá tính tương thích của dự thảo với các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên, đặc biệt là các công ước quốc tế về quyền con người (như Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị - ICCPR, Công ước về xóa bỏ mọi	1. Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến của Quý Bộ. 2. Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định 3. Bộ VHTTDL xin được giải trình như sau: - Dự thảo Nghị định không mở rộng phạm vi điều chỉnh của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP (<i>Nghị định số 61/2023/NĐ-CP là nghị định quy định chi tiết Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở</i>) nên Hồ sơ dự thảo Nghị định xây dựng theo trường hợp điểm a khoản 1 Điều 14 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Theo quy định tại khoản 2 Điều 27 Nghị định số 187/2025/NĐ-CP, thành phần hồ sơ không bao gồm “<i>Báo cáo tổng kết việc thi hành pháp luật hoặc đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến dự thảo, kèm phụ lục rà soát các chủ trương, đường lối của Đảng, văn bản quy phạm pháp luật, điều ước quốc tế có liên quan</i>”. Tại dự thảo Tờ trình Chính phủ, Bộ VHTTDL đã đánh giá việc thực hiện

		hình thức phân biệt 2 đối xử với phụ nữ - CEDAW) để bảo đảm các hương ước, quy ước không chứa đựng yếu tố phân biệt đối xử, bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo và bình đẳng giới tại cơ sở. Qua rà soát, chưa phát hiện quy định của dự thảo không tương thích với các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.	Nghị định số 61/2023/NĐ-CP làm cơ sở thực tế xây dựng Nghị định này <i>(các đánh giá này dựa trên Báo cáo hằng năm Bộ VHTTDL gửi Thủ tướng Chính phủ)</i>. 4. Bộ VHTTDL xin tiếp thu, bổ sung, hoàn thiện dự thảo Tờ trình.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh An Giang	Qua nghiên cứu Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa và Thể thao thống nhất với Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ, không có ý kiến khác.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
Điều 1, Điều 2, Điều 3, Điều 8	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Bắc Ninh	Sau khi nghiên cứu Hồ sơ văn bản dự thảo, Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch cơ bản nhất trí với bố cục dự thảo của văn bản và tham gia ý kiến một số nội dung cụ thể như sau: 1. Tại Điều 1 sửa đổi Điều 2 (khái niệm hương ước, quy ước) Dự thảo quy định: "<i>Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư bàn và quyết định...</i>" Góp ý: Nên rà soát bảo đảm thống nhất với khái niệm "cộng đồng dân cư" trong Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022. Có thể cân nhắc diễn đạt: "...do cộng đồng dân cư bàn, quyết	1. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến góp ý như sau: Dự thảo Nghị định này là văn bản sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP (quy định chi tiết Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở). Do đó, quy định hương ước, quy ước là văn bản do cộng đồng dân cư "<i>bàn, quyết định</i>" là phù hợp quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, Nghị định số 61/2023/NĐ-CP và Nghị định này. Vì

	định theo quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở..." để tăng tính liên kết với Luật gốc. 2. Tại Điều 2 bổ sung Khoản 3 Điều 3 Nội dung: "Góp phần xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại; phát huy truyền thống gia đình, dòng họ..." Góp ý: Từ "dòng họ" có thể gây hiểu là phạm vi điều chỉnh vượt ra ngoài cộng đồng dân cư. Đề nghị cân nhắc: "...phát huy các giá trị văn hóa tốt đẹp của gia đình, dòng họ và cộng đồng dân cư." hoặc "... phát huy giá trị văn hóa truyền thống của gia đình và cộng đồng dân cư." để bảo đảm trọng tâm của hương ước, quy ước vẫn là cộng đồng dân cư. 3. Tại Điều 3. Sửa đổi, bổ sung Khoản 4 Điều 5 (thường, phạt mang tính cộng đồng) Dự thảo quy định: "Các biện pháp thường, phạt mang tính cộng đồng phù hợp..." Góp ý: Khái niệm "phạt mang tính cộng đồng" rất dễ bị hiểu là chế tài xử phạt. Trong khi hương ước không phải văn bản quy phạm pháp luật; cộng đồng dân cư không có thẩm quyền xử phạt; dễ phát sinh các hình thức gây áp lực xã hội, xâm phạm danh dự, nhân phẩm. Đề xuất nên thay bằng: "<i>các biện pháp khuyến khích, nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp...</i>" hoặc "<i>các biện pháp động viên, khuyến khích và nhắc nhở...</i>" như vậy sẽ phù hợp hơn với bản chất tự quản của hương ước. 4. Tại Điều 8 sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 22	vậy, không cần thiết bổ sung cụm từ "<i>theo quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở</i>", tránh lặp lại nội dung đã được xác định trong hệ thống pháp luật. Cơ quan soạn thảo xin giữ nguyên quy định của dự thảo. 2. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến của địa phương như sau: Nội dung tại dự thảo nhằm thể chế hóa quy định tại Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07/01/2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam đối với nhóm nhiệm vụ "<i>Chú trọng xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại</i>", với giải pháp cụ thể là: "<i>...phát huy tính tự quản của cộng đồng, truyền thống gia đình, dòng họ; phát huy hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư</i>";". Đồng thời, việc bổ sung mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước "<i>phát huy truyền thống gia đình, dòng họ</i>" phải gắn liền với "<i>tại cộng đồng</i>
--	--	---

		Hiện dự thảo ghi: "1. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 "nhưng nội dung lại bắt đầu bằng: "2. Chỉ đạo cơ quan chuyên môn..." Góp ý: Đây có thể là lỗi kỹ thuật soạn thảo, đề nghị sửa "1. Sửa đổi, bổ sung khoản 2"	<i>dân cư</i>". Do vậy, trong ngữ cảnh này không thể hiểu là "<i>phạm vi điều chỉnh vượt ra ngoài cộng đồng dân cư</i>" như góp ý của địa phương. Do đó, Ban soạn thảo xin được giữ nguyên như dự thảo để đảm bảo tính thống nhất, chính xác theo tinh thần chỉ đạo tại Nghị quyết số 80-NQ/TW. 3. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến góp ý về Điều 3 như sau: - Dự thảo Nghị định kế thừa quy định tại khoản 4 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Theo đó, hương ước, quy ước được quy định các biện pháp thưởng, phạt để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước. So với quy định hiện hành, dự thảo Nghị định chỉ bổ sung cụm từ "<i>mang tính cộng đồng</i>" và các giới hạn áp dụng nhằm làm rõ bản chất của các biện pháp này là những biện pháp tự quản trong CĐDC, không phải là các hình thức khen thưởng, xử phạt theo pháp luật. Đồng thời, dự thảo Nghị định đã quy định đầy đủ các giới hạn đối với việc áp
--	--	--	---

			dụng các biện pháp này, bao gồm: không thay thế các quy định về khen thưởng và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật có liên quan; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân. Vì vậy, nội dung quy định cần được hiểu trong tổng thể các giới hạn nêu trên và không thể được diễn giải theo hướng cho phép cộng đồng đặt ra các hình thức xử phạt trái pháp luật như góp ý của địa phương. Đề xuất thay cụm từ "<i>các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp</i>" bằng "<i>các biện pháp khuyến khích, nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp...</i>" hoặc "<i>các biện pháp động viên, khuyến khích và nhắc nhở...</i>" sẽ thu hẹp phạm vi các biện pháp tự quản mà cộng đồng có thể lựa chọn, đồng thời làm giảm tính linh hoạt của hương ước, quy ước trong việc vận dụng các hình thức phù hợp với đặc điểm văn hóa, phong tục, tập quán và
--	--	--	--

			điều kiện thực tế của từng cộng đồng dân cư. Trong khi đó, các hình thức nhắc nhở, biểu dương, phê bình chỉ là một số biện pháp mang tính cộng đồng và không bao quát hết các hình thức phù hợp khác được thực hiện trên cơ sở tự nguyện, đồng thuận của cộng đồng và trong khuôn khổ pháp luật. Việc quy định theo hướng khái quát thay vì liệt kê cụ thể cũng bảo đảm kỹ thuật xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, tránh trường hợp quy định theo lối liệt kê dẫn đến bỏ sót các hình thức phù hợp khác đang được cộng đồng áp dụng hợp pháp. Do đó, Bộ VHTTDL xin giữ nguyên quy định của dự thảo Nghị định. 4. Bộ VHTTDL tiếp thu ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch	Qua nghiên cứu, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ thống nhất đối với dự thảo Nghị định nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	thành phố Cần Thơ		
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Cao Bằng	Sau khi nghiên cứu dự thảo Nghị định và các văn bản gửi kèm, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Cao Bằng nhất trí với hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, không có ý kiến bổ sung, kính gửi Vụ Pháp chế tổng hợp./.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Đà Nẵng	Sau khi nghiên cứu hồ sơ dự thảo Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thống nhất với nội dung hồ sơ dự thảo nêu trên do Vụ Pháp chế - Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì soạn thảo.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắc	Sau khi nghiên cứu nội dung dự thảo hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk thống nhất với hồ sơ dự thảo Nghị định nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
Điều 3, Điều 5	Sở Văn hoá, Thể	Sau khi nghiên cứu dự thảo Hồ sơ Nghị định, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Điện Biên thống nhất với sự cần thiết	1. Bộ VHTTDL tiếp thu ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.

	thao và Du lịch tỉnh Điện Biên	sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP nhằm phù hợp với Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở đã được sửa đổi, bổ sung; đáp ứng yêu cầu xây dựng môi trường văn hóa, gia đình và phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư trong giai đoạn hiện nay. Các nội dung sửa đổi cơ bản bám sát thực tiễn triển khai tại địa phương và góp phần khắc phục những khó khăn, vướng mắc trong quá trình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. Tuy nhiên, đề nghị đơn vị chủ trì xây dựng Hồ sơ Nghị định xem xét, sửa đổi, cụ thể hoá một số nội dung như sau: 1. Tại Điều 3 của Dự thảo (sửa đổi khoản 4 Điều 5) Thống nhất cao với nội dung sửa đổi, việc quy định rõ: “<i>không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân</i>” là rất cần thiết để khắc phục tình trạng một số địa phương trước đây đưa các hình thức phạt tiền, đóng góp bắt buộc vào hương ước, quy ước. Tuy nhiên, đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu bổ sung hướng dẫn hoặc ví dụ về các hình thức “thưởng, phạt mang tính cộng đồng” để các địa phương thuận lợi trong quá trình xây dựng hương ước, quy ước, tránh hiểu sai, xử lý sai hoặc thiếu nhất quán trong công tác thực hiện tại các địa phương. 2. Tại Điều 5 của Dự thảo (sửa đổi điểm b khoản 3 Điều 11) đề nghị nghiên cứu kéo dài thời gian giải quyết hồ sơ công nhận từ 05 ngày làm việc lên 07 ngày làm việc. Do sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương 02 cấp, khối lượng công việc của UBND cấp xã tăng đáng kể; nhiều xã miền núi, vùng sâu, vùng biên giới có điều kiện giao thông khó khăn, việc thẩm định	Việc hướng dẫn hoặc ví dụ về các hình thức “<i>thưởng, phạt mang tính cộng đồng</i>” được lồng ghép trong các tài liệu tập huấn của Bộ tại địa phương. 2. Bộ VHTTDL xin được giữ nguyên quy định về thời gian giải quyết hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước để kế thừa quy định tại Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Qua báo cáo của các tỉnh, thành phố hàng năm không có khó khăn, vướng mắc cần chỉnh sửa quy định pháp luật liên quan đến thời gian giải quyết hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước tại Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Việc kéo dài lên 07 ngày làm việc là chưa có cơ sở thực tiễn và đi ngược lại chủ trương cải cách, đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ.
--	--	--	---

		nội dung hương ước, quy ước cần bảo đảm tính hợp pháp, phù hợp với đặc điểm văn hóa địa phương, do đó thời hạn 07 ngày làm việc sẽ bảo đảm tính khả thi hơn trong tổ chức thực hiện đối với những tỉnh có điều kiện còn nhiều khó khăn như tỉnh Điện Biên.	
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Đồng Nai	Sau khi nghiên cứu nội dung hồ sơ dự thảo Nghị định, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thống nhất với nội dung hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Đồng Tháp	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành văn bản lấy ý kiến các xã, phường trên địa bàn tỉnh góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư (Công văn số 2640/SVHTTDL-VHGD ngày 09/6/2026), đến ngày 12/6/2026 có 75/102 xã, phường có văn bản góp ý thống nhất, các địa phương còn lại chưa có văn bản góp ý xem như thống nhất với nội dung dự thảo Nghị định. Qua nghiên cứu nội dung Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thống nhất với nội dung dự thảo.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Gia Lai	Sau khi nghiên cứu và triển khai lấy ý kiến các cơ quan, đơn vị và địa phương, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Gia Lai thống nhất nội dung hồ sơ dự thảo Nghị định gửi kèm theo.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá và Thể thao Hà Nội	1. Nhận xét chung Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội cơ bản nhất trí với nội dung Dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung. 2. Góp ý cụ thể đối với dự thảo Nghị định (1) Tại Điều 4 (Sửa đổi, bổ sung khoản 3 điều 6) “3. Kết cấu của hương ước, quy ước do cộng đồng dân cư quyết định, bảo đảm ngắn gọn, rõ ràng, cụ thể, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện.” Đề nghị Ban soạn thảo sửa thành: “Hình thức và kết cấu của hương ước, quy ước do cộng đồng dân cư, đảm bảo ngắn gọn, rõ ràng, dễ thực hiện; nội dung phải bao hàm các quy tắc ứng xử về xây dựng nếp sống văn hóa, gìn giữ phong tục truyền thống tốt đẹp, xóa bỏ tập tục lạc hậu và không trái với quy định của pháp luật”. (2) Tại Điều 5 (Sửa đổi, bổ sung điểm b khoản 3 Điều 11) “b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân	1. Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến 2. Bộ VHTTDL đã tiếp thu, giải trình như sau: 2.1. Bộ VHTTDL tiếp thu một phần ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định. 2.2. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến của địa phương như sau: Quy định về thời hạn, trình tự công nhận hương ước, quy ước tại dự thảo đang được xây dựng trên cơ sở kế thừa nguyên văn cấu trúc câu và kỹ thuật lập pháp tại điểm b khoản 3 Điều 11 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Việc giữ nguyên cách diễn đạt này nhằm bảo đảm tính đồng bộ, nhất quán về văn phong pháp lý với các quy định về thời hạn khác xuyên suốt trong toàn bộ Nghị

	cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận trong thời hạn chậm nhất là 05 ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. Trường hợp không công nhận hương ước, quy ước thì Ủy ban nhân dân cấp xã phải trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do.” Đề xuất đảo thời hạn lên đầu câu giúp văn bản rõ ràng; bổ sung chữ “(năm)” đúng quy chuẩn pháp lý: <i>Trong thời hạn chậm nhất là 05 (năm) ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. Trường hợp không công nhận hương ước, quy ước thì Ủy ban nhân dân cấp xã phải trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do. Đảo thời hạn lên đầu câu giúp văn bản rõ ràng; bổ sung chữ “(năm)” đúng quy chuẩn pháp lý.</i> (3) Tại Điều 7 (Sửa đổi điểm e khoản 1 Điều 21) “e) Kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, trả lời kiến nghị, phản ánh, khen thưởng và xử lý vi phạm trong thực hiện pháp luật về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trong phạm vi cả nước;”	định. Vì vậy, Ban soạn thảo xin được tiếp thu một phần ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định. 2.3. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến của địa phương như sau: Tại điểm e khoản 1 Điều 21 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định Bộ VHTTDL có trách nhiệm: “<i>Kiểm tra, thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, trả lời kiến nghị, phản ánh, khen thưởng và xử lý vi phạm trong thực hiện pháp luật về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trong phạm vi cả nước</i>”. Việc tiếp nhận, chuyển hồ sơ hoặc phối hợp với các cơ quan có thẩm quyền để xử lý vi phạm chuyên ngành đã được quy định cụ thể tại các văn bản pháp luật liên quan (như Luật Xử lý vi phạm hành chính, Luật Thanh tra). Do đó, để đảm bảo tính ngắn gọn, đồng bộ và tránh quy định chồng chéo giữa các văn bản pháp luật, Ban soạn thảo xin được giữ nguyên nội dung như dự thảo. 2.4. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau:
--	--	--

		Đề nghị Ban soạn thảo bổ sung thêm cơ chế phối hợp xử lý vi phạm bằng cách thêm cụm từ: “<i>Kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo... khen thưởng và chuyển cơ quan có thẩm quyền xử lý vi phạm trong thực hiện pháp luật về...</i>” để đảm bảo tính thực quyền. (4) Đề nghị Ban soạn thảo, nghiên cứu, bổ sung hướng dẫn cụ thể về nội dung chi, mức chi hoặc nguyên tắc hỗ trợ kinh phí nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các địa phương thực hiện theo quy định.	Tại khoản 3 Điều 22 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định rõ “<i>Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm căn cứ điều kiện thực tế để đề nghị Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước từ nguồn ngân sách địa phương</i>”. Do đó, nội dung chi, mức chi cụ thể và nguyên tắc hỗ trợ sẽ do địa phương tự quyết định để bảo đảm phù hợp với năng lực ngân sách và phân cấp quản lý theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch thành phố Hải Phòng	Sau khi nghiên cứu, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch nhất trí hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Ủy ban nhân dân	Sau khi nghiên cứu, Ủy ban nhân dân thành phố Huế thống nhất với sự cần thiết ban hành Nghị định và có ý kiến như sau:	1. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau:

	thành phố Huế	1. Cần bổ sung nội dung bảo vệ và phát huy di sản văn hóa cộng đồng Dự thảo mới chỉ quy định khá chung chung về: "Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc". Quy định này còn quá rộng. Thực tiễn Huế cho thấy nhiều giá trị di sản đang được bảo vệ hiệu quả thông qua các quy ước cộng đồng như: Bảo vệ nhà rường truyền thống; Bảo vệ đình làng, miếu làng; Bảo vệ cây cổ thụ; Bảo vệ cảnh quan làng cổ; Gìn giữ nghề thủ công truyền thống; Bảo tồn lễ hội dân gian; Bảo vệ không gian văn hóa ven đầm phá, ven sông Hương... Do đó đề nghị bổ sung nội dung: "Khuyến khích cộng đồng dân cư xây dựng các quy định về bảo vệ, phát huy di sản văn hóa vật thể, phi vật thể, cảnh quan văn hóa, tri thức dân gian, nghề truyền thống và các giá trị đặc trưng của địa phương." Nội dung này sẽ phù hợp với Nghị quyết 80-NQ/TW và Luật Di sản văn hóa năm 2024. 2. Cần bổ sung nội dung xây dựng cộng đồng văn hóa số Nghị quyết 80-NQ/TW đã xác định chuyển đổi số là động lực quan trọng của phát triển văn hóa. Trong khi đó, dự thảo chưa đề cập đến: Ứng xử trên không gian mạng; Văn hóa số; Trách nhiệm của cộng đồng trong môi trường số; Bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng; Phòng chống tin giả. Do đó đề nghị bổ sung:	- Nghị định số 61/2023/NĐ-CP là văn bản quy phạm pháp luật áp dụng chung trên phạm vi toàn quốc. Do đó, các nội dung tại Điều 5 về "<i>Phạm vi nội dung của hương ước, quy ước</i>" được thiết kế theo hướng khái quát, mang tính chất khung và định hướng. - Thực tiễn tại Thừa Thiên Huế cho thấy cộng đồng dân cư đã chủ động đưa các nội dung cụ thể vào quy ước để bảo vệ hiệu quả nhà rường, đình làng, miếu làng, cảnh quan sông Hương, đầm phá... Điều này hoàn toàn đúng và phù hợp với phạm vi quy định khái quát về "<i>Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc</i>" đang được thể hiện tại Nghị định hiện hành. - Tùy thuộc vào điều kiện kinh tế - xã hội, phong tục tập quán và đặc trưng văn hóa riêng biệt của từng vùng miền, mỗi cộng đồng dân cư sẽ tự lựa chọn, cụ thể hóa các tiêu chí phù hợp để đưa vào hương ước, quy ước của mình. Việc liệt kê quá chi tiết, cụ thể các đối tượng di sản vào một Nghị định chung của
--	-----------------------------	---	--

		"Khuyến khích đưa các nội dung về văn hóa ứng xử trên môi trường số, sử dụng mạng xã hội văn minh, phòng chống thông tin sai sự thật, bảo vệ trẻ em và người yếu thế trên không gian mạng vào hương ước, quy ước." 3. Cần quy định rõ hơn vai trò của dòng họ Dự thảo đã bổ sung: "Phát huy truyền thống gia đình, dòng họ". Tuy nhiên quy định này còn mang tính khẩu hiệu. Ở Huế, hệ thống nhà thờ họ, tộc họ là một thiết chế văn hóa đặc biệt quan trọng. Nhiều dòng họ đang: Khuyến học, khuyến tài; Bảo tồn gia phả; Bảo vệ di sản; Hỗ trợ người nghèo; Giáo dục truyền thống. Đề nghị nghiên cứu bổ sung: "Khuyến khích lồng ghép các nội dung phát huy vai trò của dòng họ trong giáo dục truyền thống, khuyến học, bảo tồn di sản và xây dựng đời sống văn hóa." 4. Cần có quy định riêng cho cộng đồng dân cư đô thị Hiện nay Nghị định chủ yếu kế thừa tư duy quản lý hương ước ở nông thôn. Trong xu thế đô thị phát triển nhanh, nhiều khu dân cư mới có đặc điểm hoàn toàn khác: Chung cư; Khu đô thị mới; Khu tái định cư; Khu dân cư hỗn hợp. Những cộng đồng này cần các quy định về: Văn minh đô thị; Không gian công cộng; Trật tự đô thị; Bảo vệ môi trường; Phân loại rác tại nguồn; Sử dụng vỉa hè; Nuôi thú cưng. Đề nghị bổ sung định hướng:	Chính phủ có thể dẫn đến tình trạng thừa, thiếu, không bao quát hết hoặc không phù hợp với đặc thù riêng của các địa phương khác trên cả nước. - Bên cạnh đó, mục tiêu của đợt sửa đổi, bổ sung lần này đối với khoản 2 Điều 5 chủ yếu tập trung vào việc rà soát, lược bỏ cụm từ "<i>mê tín dị đoan</i>" do tính chất chưa rõ ràng, nhằm đảm bảo tính chính xác, minh bạch trong áp dụng pháp luật, không đặt vấn đề mở rộng liệt kê các nội dung khác. Vì vậy, Bộ VHTTDL xin được giữ nguyên nội dung khái quát như dự thảo. 2. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau: Các nội dung tại Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP về "<i>Phạm vi nội dung của hương ước, quy ước</i>" được thiết kế theo hướng khái quát, mang tính chất khung và định hướng, không liệt kê quá chi tiết các lĩnh vực cụ thể để bảo đảm tính linh hoạt và phù hợp cho mọi cộng đồng dân cư, địa phương trên cả nước.
--	--	--	--

		"Khuyến khích xây dựng hương ước, quy ước phù hợp với đặc điểm cộng đồng dân cư đô thị, khu chung cư, khu tái định cư và khu dân cư mới." 5. Cần có cơ chế hỗ trợ kinh phí rõ ràng hơn Dự thảo chỉ quy định: "Đề nghị HĐND cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí..." Quy định này đúng nhưng còn quá mở. Thực tiễn cho thấy nhiều thôn, tổ dân phố không có kinh phí: Rà soát hương ước; Tổ chức lấy ý kiến nhân dân; In ấn tài liệu; Tuyên truyền thực hiện. Đề nghị bổ sung: Nguyên tắc hỗ trợ tối thiểu. Hỗ trợ từ Chương trình mục tiêu quốc gia về văn hóa. Ưu tiên vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu vùng xa, địa bàn có nhiều di sản. 6. Cần rút ngắn và số hóa quy trình công nhận Dự thảo quy định thời gian công nhận là 5 ngày làm việc. Đây là điểm tích cực. Tuy nhiên cần bổ sung: Hồ sơ điện tử; Chữ ký số; Công khai trên cổng thông tin điện tử xã, phường; Cơ sở dữ liệu quốc gia về hương ước, quy ước. 7. Từ thực tiễn Huế, có thể đề nghị bổ sung một điều hoàn toàn mới: "Hương ước, quy ước trong bảo vệ di sản và xây dựng cộng đồng văn hóa đặc thù". Theo đó, khuyến khích các địa phương có di sản UNESCO, di tích quốc gia đặc biệt, làng cổ, làng nghề truyền thống xây dựng các nội dung chuyên đề về bảo vệ di sản. Khuyến khích xây dựng hương ước gắn với danh hiệu "Làng văn hóa", "Tổ dân phố văn hóa", "Làng du lịch cộng đồng",	- Đối với các nội dung về ứng xử trên không gian mạng, sử dụng mạng xã hội văn minh... hiện nay đã có Quyết định số 423/QĐ-BVHTTDL ngày 05/03/2026 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành về Bộ Quy tắc ứng xử văn hóa trên môi trường số. Đây là văn bản định hướng để các cơ quan, tổ chức và người dân áp dụng. - Mặt khác, tại Khoản 5 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định một điều khoản mở mang tính chất quét: "<i>Các nội dung cần thiết khác do cộng đồng dân cư quyết định</i>". Quy định này nhằm trao quyền chủ động tuyệt đối cho người dân. Tùy thuộc vào trình độ phát triển, hạ tầng công nghệ và nhu cầu tự quản thực tế của từng vùng miền, cộng đồng dân cư hoàn toàn có thể tự lựa chọn, quyết định đưa các nội dung văn hóa số này vào hương ước, quy ước của mình mà không cần phải bổ sung điều khoản liệt kê cứng trong Nghị định của Chính phủ, miễn là
--	--	--	--

		"Làng nghề truyền thống". Khuyến khích bảo tồn tiếng nói, trang phục, lễ hội, tri thức dân gian của các cộng đồng đặc thù.	bảo đảm các nguyên tắc xây dựng hương ước, quy ước theo quy định. Vì vậy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin được giữ nguyên nội dung như dự thảo. 3. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau: - Thứ nhất, Dự thảo Nghị định bổ sung nội dung "<i>3. Góp phần xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại; phát huy truyền thống gia đình, dòng họ tại cộng đồng dân cư</i>" vào khoản 3 Điều 3 Nghị định 61/2023/NĐ-CP về "<i>Mục đích xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước</i>". Do đó, việc đưa nội dung đề xuất của địa phương (mang tính chất khuyến khích, định hướng) vào Điều 3 là không phù hợp với tính chất của điều khoản quy định về mục đích, nguyên tắc. - Thứ hai, Theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, hương ước, quy ước là nội dung do cộng đồng dân cư bàn và quyết định dựa trên mục đích, nguyên tắc và trình tự, thủ tục
--	--	---	--

			được pháp luật quy định và phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội, nhu cầu của cộng đồng dân cư. Nhà nước (UBND cấp xã) chỉ đóng vai trò công nhận chứ không quyết định hay định hướng, can thiệp sâu. - Thứ ba, Phạm vi nội dung của hương ước, quy ước đã được quy định khái quát tại Điều 5 Nghị định 61/2023/NĐ-CP, đặc biệt là khoản 5 quy định theo hướng mở “<i>Các nội dung cần thiết khác do cộng đồng dân cư quyết định</i>”. Do đó, cộng đồng dân cư hoàn toàn chủ động trong việc tự quyết định đưa các nội dung phát huy vai trò dòng họ vào hương ước, quy ước của mình mà không cần thiết phải quy định cứng trong Nghị định. Vì vậy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin được giữ nguyên nội dung như dự thảo. 4. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau: - Thứ nhất, Theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, “<i>cộng đồng</i>
--	--	--	--

			<i>dân cư</i>” bao gồm thôn, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu... Do đó, các khái niệm này đã bao hàm đầy đủ các loại hình cộng đồng dân cư ở cả khu vực nông thôn và khu vực thành thị (bao gồm cả chung cư, khu đô thị mới, khu tái định cư). - Thứ hai, Tại Điều 5 Nghị định 61/2023/NĐ-CP đã quy định rất rõ: <i>“Tùy theo yêu cầu tự quản, tình hình kinh tế - xã hội, phong tục, tập quán ở từng địa phương... cộng đồng dân cư lựa chọn một hoặc một số nội dung sau để đưa vào phạm vi của hương ước, quy ước”</i>. Kết hợp với quy định mở tại khoản 5 Điều 5, các cộng đồng dân cư đô thị hoàn toàn có quyền chủ động tự quyết định đưa các nội dung đặc thù của mình vào hương ước, quy ước (như văn minh đô thị, trật tự đô thị, phân loại rác, nuôi thú cưng...) mà không bị hạn chế. - Thứ ba, Góp ý đề xuất nội dung khuyến khích nêu trên còn chung chung, chưa làm rõ được việc bổ sung định hướng này vào điều, khoản cụ thể
--	--	--	---

			nào để đảm bảo tính khả thi và kỹ thuật soạn thảo văn bản quy phạm pháp luật. Vì vậy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin được giữ nguyên nội dung như dự thảo. 5. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như sau: - Thứ nhất, về thẩm quyền quyết định kinh phí hỗ trợ: Khoản 3 Điều 22 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định “<i>Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm căn cứ điều kiện thực tế để đề nghị Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước từ nguồn ngân sách địa phương</i>”. Do năng lực ngân sách của mỗi địa phương là khác nhau, việc quy định một “<i>nguyên tắc hỗ trợ tối thiểu</i>” cố định tại Nghị định của Chính phủ là không khả thi, dễ gây áp lực cho các địa phương còn khó khăn và làm mất đi tính chủ động, phân cấp quản lý theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước.
--	--	--	---

			- Thứ hai, về đề xuất lồng ghép từ Chương trình mục tiêu quốc gia và ưu tiên các vùng đặc thù (đồng bào DTTS, vùng sâu vùng xa, vùng có di sản): Dự thảo Nghị định lần này đã tiếp thu và cụ thể hóa nội dung này bằng việc bổ sung nguồn kinh phí “<i>từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia</i>” tại khoản 3 Điều 22. Khi tổ chức triển khai, các địa phương (bao gồm cả Thừa Thiên Huế) hoàn toàn có thẩm quyền chủ động cân đối, ưu tiên bố trí nguồn lực lồng ghép này cho các địa bàn đặc thù, vùng đồng bào dân tộc thiểu số hoặc vùng có nhiều di sản theo đúng mục tiêu và quy định hướng dẫn của từng Chương trình mục tiêu quốc gia. Do vậy, không cần thiết phải liệt kê quá chi tiết các đối tượng ưu tiên vào Nghị định chung của Chính phủ. Vì vậy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin được giữ nguyên nội dung như dự thảo. 6. Bộ VHTTDL tiếp thu, nghiên cứu chỉnh sửa nội dung “<i>Công khai trên</i>
--	--	--	--

			<i>cổng thông tin điện tử xã, phường” bảo đảm phù hợp với Nghị định số 42/2022/NĐ-CP ngày 24/6/2022 của Chính phủ quy định về việc cung cấp thông tin và dịch vụ công trực tuyến của cơ quan nhà nước trên môi trường mạng.</i> 7. Bộ VHTTDL ghi nhận và giải trình ý kiến của địa phương như đã nêu ở trên.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Khánh Hòa	Sau khi nghiên cứu Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Khánh Hòa thống nhất với nội dung dự thảo Nghị định.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch Lai Châu	Sau khi nghiên cứu, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lai Châu nhất trí với bố cục, nội dung dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước,	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

		quy ước của cộng đồng dân cư do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tham mưu soạn thảo.	
Điều 3, Điều 5, Điều 8	Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn	Ủy ban nhân dân tỉnh Lạng Sơn có ý kiến như sau: 1. Đối với dự thảo Tờ trình Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ Tại khổ 3 (trang số 5), điểm b, khoản 2, mục I của dự thảo Tờ trình “Thực tiễn hiện nay cả nước đang thực hiện việc sắp xếp lại thôn, tổ dân phố với quy mô lớn hơn, phù hợp với mô hình chính quyền địa phương hai cấp.” đề nghị xem xét biên tập lại như sau “<i>Việc xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương hai cấp đã kết thúc hoạt động đơn vị hành chính cấp huyện kể từ ngày 01/7/2025, chuyển một phần chức năng, nhiệm vụ của chính quyền cấp huyện về chính quyền cấp tỉnh và chính quyền cấp xã thực hiện.....</i>”. Lý do: việc sắp xếp lại thôn, tổ dân phố không tác động như việc kết thúc hoạt động đơn vị hành chính cấp huyện đối với Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ. 2. Đối với dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ Tại khoản 3 Điều 3, nội dung: “Các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp”... Đề nghị sửa thành: “<i>Các biện pháp nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp</i>”...	1. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến của địa phương đối với dự thảo Tờ trình như sau: Nội dung tại điểm b khoản 2 Mục I của dự thảo Tờ trình nhằm phản ánh những khó khăn, vướng mắc phát sinh trong thực tiễn xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Theo đó, việc các địa phương đang thực hiện sắp xếp, tổ chức lại thôn, tổ dân phố với quy mô lớn hơn, phù hợp với mô hình chính quyền địa phương hai cấp là yếu tố tác động trực tiếp đến việc xây dựng mới, sửa đổi, bổ sung và tổ chức thực hiện hương ước, quy ước tại cộng đồng dân cư. Nội dung góp ý của địa phương cho rằng việc kết thúc hoạt động của đơn vị hành chính cấp huyện mới là yếu tố tác động đối với Nghị định số 61/2023/NĐ-CP là chưa phù hợp với mục đích của nội dung nêu trong dự

	Lý do: Khái niệm “thường, phạt mang tính cộng đồng” chưa được định nghĩa, có thể bị lạm dụng thành các hình thức xử phạt ngoài pháp luật, tiềm ẩn nguy cơ mâu thuẫn hoặc gây ảnh hưởng đến quyền công dân. Tại Điều 5 “b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận trong thời hạn chậm nhất là 05 ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này”. Đề nghị sửa thành “<i>b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, phòng Văn hóa - Xã hội chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận trong thời hạn chậm nhất là 05 ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này</i>”. Lí do: Việc thẩm định, tham mưu công nhận hương ước, quy ước thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước về văn hóa ở cấp xã; do đó, giao Phòng Văn hóa - Xã hội chủ trì thực hiện là phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã, đồng thời bảo đảm tính thống nhất trong công tác quản lý, hướng dẫn và tổ chức thực hiện về hương ước, quy ước trên địa bàn. Tại khoản 1 Điều 8, nội dung: “Sửa đổi, bổ sung khoản 1”	thảo Tờ trình. Các nội dung liên quan đến việc kết thúc hoạt động của đơn vị hành chính cấp huyện đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch rà soát, quy định sửa đổi, bổ sung tại dự thảo Nghị định, trong đó đã điều chỉnh các quy định có liên quan đến cấp huyện. Vì vậy, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xin giữ nguyên nội dung dự thảo Tờ trình. 2. Về các góp ý đối với dự thảo Nghị định, Bộ VHTTDL tiếp thu, giải trình như sau: 2.1. Đối với góp ý về quy định tại khoản 3 Điều 3 “<i>Các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp</i>”..., Bộ VHTTDL giải trình như sau: Dự thảo Nghị định kế thừa quy định tại khoản 4 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP - hương ước, quy ước được quy định các biện pháp thưởng, phạt để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước. So với quy định hiện hành, dự thảo Nghị định chỉ bổ
--	---	---

		Đề nghị sửa thành: “<i>Sửa đổi, bổ sung khoản 2</i>” Lý do: Nội dung sửa đổi trong dự thảo thực chất là sửa khoản 2 Điều 22 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP.	sung cụm từ “mang tính cộng đồng” và các giới hạn áp dụng nhằm làm rõ bản chất của các biện pháp này là những biện pháp tự quản trong CĐDC, không phải là các hình thức khen thưởng, xử phạt theo pháp luật. Đồng thời, dự thảo Nghị định đã quy định đầy đủ các giới hạn đối với việc áp dụng các biện pháp này, bao gồm: không thay thế các quy định về khen thưởng và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật có liên quan; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân. Vì vậy, nội dung quy định cần được hiểu trong tổng thể các giới hạn nêu trên và không thể được diễn giải theo hướng cho phép cộng đồng đặt ra các hình thức xử phạt trái pháp luật. Đề xuất thay cụm từ “<i>các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp</i>” bằng “<i>các biện pháp nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp</i>” sẽ thu hẹp phạm
--	--	---	---

			vi các biện pháp tự quản mà cộng đồng có thể lựa chọn, đồng thời làm giảm tính linh hoạt của hương ước, quy ước trong việc vận dụng các hình thức phù hợp với đặc điểm văn hóa, phong tục, tập quán và điều kiện thực tế của từng cộng đồng dân cư. Trong khi đó, các hình thức nhắc nhở, biểu dương, phê bình chỉ là một số biện pháp mang tính cộng đồng và không bao quát hết các hình thức phù hợp khác được thực hiện trên cơ sở tự nguyện, đồng thuận của cộng đồng và trong khuôn khổ pháp luật. Việc quy định theo hướng khái quát thay vì liệt kê cụ thể cũng bảo đảm kỹ thuật xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, tránh trường hợp quy định theo lối liệt kê dẫn đến bỏ sót các hình thức phù hợp khác đang được cộng đồng áp dụng hợp pháp. Do đó, Bộ VHTTDL xin giữ nguyên quy định của dự thảo Nghị định.
--	--	--	--

			2.2. Đối với góp ý về Điều 5, Bộ VHTTDL giải trình như sau: - Dự thảo Nghị định quy định “<i>cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã</i>” trên cơ sở phù hợp với Nghị định số 150/2025/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 370/2025/NĐ-CP), theo đó chức năng tham mưu quản lý nhà nước về lĩnh vực văn hóa ở cấp xã được giao cho cơ quan chuyên môn về văn hóa. Việc quy định theo hướng khái quát, không nêu cụ thể “<i>Phòng Văn hóa - Xã hội</i>”, nhằm bảo đảm tính ổn định, thống nhất của quy định, tránh phải sửa đổi, bổ sung Nghị định khi có sự thay đổi về tên gọi hoặc mô hình tổ chức của cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã. - Bên cạnh đó, dự thảo Nghị định được xây dựng theo hướng đơn giản hóa thủ tục, chỉ quy định trách nhiệm của cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì
--	--	--	---

			tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận hương ước, quy ước. Việc phối hợp với các đơn vị liên quan là hoạt động nội bộ trong quá trình tham mưu, thuộc trách nhiệm tổ chức thực hiện của cơ quan chủ trì, không cần thiết quy định cụ thể trong Nghị định. Do đó, cơ quan soạn thảo xin giữ nguyên quy định của dự thảo. 2.3. Đối với góp ý về Điều 8, Bộ VHTTDL xin tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Nghệ An	Sau khi nghiên cứu nội dung Hồ sơ dự thảo Nghị định và các tài liệu gửi kèm, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Nghệ An có ý kiến như sau: 1. Cơ bản thống nhất với nội dung Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ. 2. Một số góp ý để hoàn thiện nội dung Hồ sơ dự thảo như sau: Đề nghị bổ sung vào khoản 1 Điều 18 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP các nội dung sau:	1. Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến. 2. Bộ VHTTDL tiếp thu, giải trình một số ý kiến góp ý của địa phương với dự thảo Nghị định như sau: 2.1. Đối với ý kiến bổ sung trách nhiệm “<i>quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn</i>” của UBND cấp xã vào Khoản 1 Điều 18 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, Bộ VHTTDL giải trình như sau:

	+ “<i>Ủy ban nhân dân cấp xã có trách nhiệm quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn.</i>” Lý do: Căn cứ khoản 3 Điều 22 và Điều 25 Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 72/2025/QH15 ngày 16/6/2025 của Quốc hội, Ủy ban nhân dân xã có nhiệm vụ, quyền hạn “<i>Thực hiện quản lý hành chính nhà nước trên địa bàn</i>”; “<i>Ủy ban nhân dân phường thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quy định tại Điều 22 của Luật này</i>”. Do đó, công tác quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn xã, phường thuộc thẩm quyền, trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp xã do Chủ tịch UBND cấp xã chỉ đạo thực hiện theo quy định. Việc bổ sung nội dung này nhằm bảo đảm phù hợp với thực tiễn quản lý tại cơ sở. + “<i>Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương cấp xã, Ủy ban nhân dân cấp xã trình Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách địa phương theo quy định của pháp luật và từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia</i>” Lý do: Căn cứ Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 72/2025/QH15 ngày 16/6/2025 của Quốc hội, đối với chính quyền địa phương ở xã, tại điểm a khoản 6 Điều 21 quy định Hội đồng nhân dân xã có nhiệm vụ, quyền hạn “<i>Quyết định biện pháp phát triển văn hóa, xã hội, thể dục, thể thao trên địa bàn</i>	- Một là, Luật Tổ chức chính quyền địa phương (tại Khoản 3 Điều 22) đã quy định rõ UBND cấp xã có chức năng “<i>Thực hiện quản lý hành chính nhà nước trên địa bàn</i>”, bao gồm toàn bộ các lĩnh vực đời sống kinh tế - xã hội tại đại bàn. Do đó, Nghị định chuyên ngành về hương ước, quy ước không cần thiết phải quy định lại chức năng này đối với mảng việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước nhằm bảo đảm tính thống nhất, tránh trùng lặp văn bản. - Hai là, về kỹ thuật lập quy và cấu trúc điều khoản: Điều 18 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP được thiết kế để quy định về trách nhiệm của UBND cấp xã trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước Việc bổ sung nội dung “<i>quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn</i>” vào Điều 18 là không phù hợp với cấu trúc tổng thể của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP.
--	--	--

	<i>theo quy định của pháp luật”; tại khoản 1 Điều 22 quy định Ủy ban nhân dân xã có nhiệm vụ, quyền hạn “Xây dựng, trình Hội đồng nhân dân cùng cấp xem xét ban hành nghị quyết để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quy định tại ... các khoản 3, 4, 5, 6 và 7 Điều 21 của Luật này và tổ chức thực hiện nghị quyết của Hội đồng nhân dân cùng cấp”.</i> Đối với chính quyền địa phương ở phường, tại Điều 24 quy định: <i>“Hội đồng nhân dân phường thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quy định tại các khoản 3, 4, 5, 6 và 7 Điều 21 của Luật này”</i>; Điều 25 quy định: <i>“Ủy ban nhân dân phường thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn quy định tại Điều 22 của Luật này”.</i> Vì vậy, việc quy định Ủy ban nhân dân cấp xã trình Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước là phù hợp với thẩm quyền của chính quyền địa phương cấp xã; tạo điều kiện để từng xã, phường chủ động quyết định mức hỗ trợ phù hợp với nhu cầu thực tế và khả năng cân đối ngân sách của địa phương cũng như chủ động trong việc lồng ghép thực hiện với các chương trình mục tiêu quốc gia theo quy định của pháp luật. Đề nghị sửa đổi khoản 3 Điều 22 Nghị định 61/2023/NĐ-CP về trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh như sau: <i>“3. Bảo đảm kinh phí thực hiện công tác quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước và phân cấp ngân sách hiện hành.”</i>	2.2. Đối với ý kiến quy định Ủy ban nhân dân cấp xã trình Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định hỗ trợ kinh phí xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước: - Một là, về thẩm quyền quyết định phân cấp ngân sách: Theo quy định tại Khoản 3 Điều 9 và Điều 31 Luật Ngân sách nhà nước số 89/2025/QH15, thẩm quyền quyết định phân cấp mọi nguồn thu và nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách tại địa phương thuộc về HĐND cấp tỉnh <i>“HĐND cấp tỉnh quyết định việc phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa ngân sách cấp tỉnh và ngân sách cấp xã phù hợp với phân cấp quản lý kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và khả năng quản lý của mỗi cấp trên địa bàn”</i> Một khoản chi chỉ có thể trở thành nhiệm vụ chi của ngân sách cấp xã khi được Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quy định và giao cụ thể trong văn bản của tỉnh.
--	--	---

			- Hai là, về giới hạn thẩm quyền của HĐND cấp xã: Theo Luật Ngân sách nhà nước số 89/2025/QH15, HĐND cấp xã không có thẩm quyền tự xác lập nhiệm vụ chi mới hoặc ban hành chế độ, định mức chi nếu nằm ngoài danh mục phân cấp của tỉnh. - Ba là, Việc quy định như địa phương đề xuất sẽ can thiệp vào quyền phân cấp vĩ mô của HĐND cấp tỉnh, không phù hợp với nguyên tắc của Luật Ngân sách nhà nước. Do đó, dự thảo Nghị định giữ nguyên quy định để bảo đảm tính linh hoạt và quyền tự chủ của từng địa phương, phù hợp với quy định pháp luật về ngân sách nhà nước.
	Sở Văn hoá và Thể thao Ninh Bình	Căn cứ chức năng, nhiệm vụ, sau khi nghiên cứu và tổng hợp ý kiến tham gia của các cơ quan, đơn vị có liên quan, Sở Văn hóa và Thể thao nhất trí với bố cục và nội dung của Hồ sơ dự thảo Nghị định.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Sở Văn hoá, Thể thao và	Sau khi nghiên cứu dự thảo Tờ trình, dự thảo Nghị định, bản so sánh thuyết minh các nội dung đề nghị sửa đổi, bổ sung, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch nhất trí với nội dung Hồ sơ dự	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	Du lịch tỉnh Phú Thọ	thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.	
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch đã ban hành văn bản lấy ý kiến góp ý của các đơn vị liên quan. Sau khi tổng hợp ý kiến của các đơn vị, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi thống nhất với hồ sơ dự thảo Nghị định nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
Điều 1, Điều 2, Điều 3, Điều 8	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh	Trên cơ sở nghiên cứu và tổng hợp ý kiến tham gia của các sở, ban, ngành liên quan, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ninh có ý kiến với dự thảo Nghị định, cụ thể như sau: 1. Tại Điều 1 sửa đổi Điều 2 (khái niệm hương ước, quy ước), đề nghị điều chỉnh: <i>"Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư bàn, quyết định theo quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở..."</i>. Lý do: Để đảm bảo sự thống nhất, liên kết với khái niệm "cộng đồng dân cư" trong Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 2. Tại Điều 2 bổ sung Khoản 3 Điều 3, đề nghị sửa đổi thành: <i>"Góp phần xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại; phát huy <u>các giá trị văn hóa tốt đẹp của gia đình, dòng họ và cộng đồng dân cư</u>" hoặc "Góp phần</i>	1. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến góp ý như sau: Nghị định này là văn bản sửa đổi, bổ sung Nghị định số 61/2023/NĐ-CP (quy định chi tiết Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở). Do đó, việc quy định hương ước, quy ước là văn bản do cộng đồng dân cư "<i>bàn, quyết định</i>" đã được hiểu là thực hiện theo trình tự, thủ tục quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, Nghị định số 61/2023/NĐ-CP và Nghị định này. Vì vậy, không cần thiết bổ sung cụm từ "<i>theo quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở</i>",

	... <i>phát huy giá trị văn hóa truyền thống của gia đình và cộng đồng dân cư</i>" Lý do: Từ "<i>dòng họ</i>" có thể gây hiểu là phạm vi điều chỉnh vượt ra ngoài cộng đồng dân cư, do đó cần sửa đổi để đảm bảo trọng tâm của hương ước, quy ước là cộng đồng dân cư. 3. Tại Điều 3. Sửa đổi, bổ sung Khoản 4 Điều 5 (thưởng, phạt mang tính cộng đồng), đề nghị sửa thành: "<i>Các biện pháp khuyến khích, nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp...</i>" hoặc "<i>Các biện pháp động viên, khuyến khích và nhắc nhở...</i>". Lý do: Khái niệm "<i>phạt mang tính cộng đồng</i>" rất dễ bị hiểu là chế tài xử phạt. Trong khi hương ước không phải là văn bản quy phạm pháp luật; cộng đồng dân cư không có thẩm quyền xử phạt; dễ phát sinh các hình thức gây áp lực xã hội, xâm phạm danh dự, nhân phẩm. 4. Tại Điều 8 sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 22, đề nghị điều chỉnh thành: "<i>1. Sửa đổi, bổ sung khoản 2</i>". Lý do: Sai lỗi kỹ thuật. 5. Đề nghị nghiên cứu bổ sung trong dự thảo Nghị định 5.1. Thống nhất với việc quy định về hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước từ ngân sách địa phương. Đề nghị hướng dẫn cụ thể về nội dung chi, mức chi, nguồn kinh phí và cơ chế hỗ trợ để các địa phương có căn cứ triển khai thống nhất, đặc biệt đối với các địa bàn có nhiều khu dân cư, khu vực đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.	tránh lặp lại nội dung đã được xác định trong hệ thống pháp luật. Cơ quan soạn thảo xin giữ nguyên quy định của dự thảo. 2. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến của địa phương như sau: Nội dung tại dự thảo nhằm thể chế hóa quy định tại Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07/01/2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam đối với nhóm nhiệm vụ "<i>Chú trọng xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại</i>", với giải pháp cụ thể là: "<i>...phát huy tính tự quản của cộng đồng, truyền thống gia đình, dòng họ; phát huy hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư</i>;". Đồng thời, việc bổ sung mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước "<i>phát huy truyền thống gia đình, dòng họ</i>" phải gắn liền với "<i>tại cộng đồng dân cư</i>". Do vậy, trong ngữ cảnh này không thể hiểu là "<i>phạm vi điều chỉnh</i>
--	--	--

		5.2. Đề nghị nghiên cứu bổ sung quy định hoặc hướng dẫn cụ thể về việc rà soát, sửa đổi, bổ sung, hợp nhất hương ước, quy ước đối với các cộng đồng dân cư hình thành sau sắp xếp đơn vị hành chính, sắp xếp thôn, bản, khu phố; đồng thời xem xét áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn đối với trường hợp hợp nhất, kế thừa các nội dung còn phù hợp của các bản hương ước, quy ước đã được công nhận trước đó. Lý do: Việc có hướng dẫn cụ thể về xử lý hương ước, quy ước sau sắp xếp là cần thiết nhằm bảo đảm tính liên tục trong công tác quản lý nhà nước, duy trì hiệu quả các quy tắc tự quản ở cộng đồng dân cư, đồng thời giảm bớt thời gian, thủ tục hành chính phát sinh trong quá trình tổ chức thực hiện.	<i>vượt ra ngoài cộng đồng dân cư”</i> như góp ý của địa phương. Do đó, Ban soạn thảo xin được giữ nguyên như dự thảo để đảm bảo tính thống nhất, chính xác theo tinh thần chỉ đạo tại Nghị quyết số 80-NQ/TW. 3. Bộ VHTTDL giải trình ý kiến góp ý về Điều 3 như sau: - Dự thảo Nghị định kế thừa quy định tại khoản 4 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Theo đó, hương ước, quy ước được quy định các biện pháp thưởng, phạt để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước. So với quy định hiện hành, dự thảo Nghị định chỉ bổ sung cụm từ <i>"mang tính cộng đồng"</i> và các giới hạn áp dụng nhằm làm rõ bản chất của các biện pháp này là những biện pháp tự quản trong CĐDC, không phải là các hình thức khen thưởng, xử phạt theo pháp luật. Đồng thời, dự thảo Nghị định đã quy định đầy đủ các giới hạn đối với việc áp dụng các biện pháp này, bao gồm: không thay thế các quy định về khen
--	--	--	---

			thường và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật có liên quan; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân. Vì vậy, nội dung quy định cần được hiểu trong tổng thể các giới hạn nêu trên và không thể được diễn giải theo hướng cho phép cộng đồng đặt ra các hình thức xử phạt trái pháp luật như ý kiến của địa phương. Đề xuất thay cụm từ "<i>các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp</i>" bằng "<i>các biện pháp khuyến khích, nhắc nhở, biểu dương, phê bình mang tính cộng đồng phù hợp...</i>" hoặc "<i>các biện pháp động viên, khuyến khích và nhắc nhở...</i>" sẽ thu hẹp phạm vi các biện pháp tự quản mà cộng đồng có thể lựa chọn, đồng thời làm giảm tính linh hoạt của hương ước, quy ước trong việc vận dụng các hình thức phù hợp với đặc điểm văn hóa, phong tục, tập quán và điều kiện thực tế của từng cộng đồng dân cư. Trong khi đó, các hình thức
--	--	--	---

			nhắc nhở, biểu dương, phê bình chỉ là một số biện pháp mang tính cộng đồng và không bao quát hết các hình thức phù hợp khác được thực hiện trên cơ sở tự nguyện, đồng thuận của cộng đồng và trong khuôn khổ pháp luật. Việc quy định theo hướng khái quát thay vì liệt kê cụ thể cũng bảo đảm kỹ thuật xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, tránh trường hợp quy định theo lối liệt kê dẫn đến bỏ sót các hình thức phù hợp khác đang được cộng đồng áp dụng hợp pháp. Do đó, Bộ VHTTDL xin giữ nguyên quy định của dự thảo Nghị định. 4. Bộ VHTTDL tiếp thu ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định. 5. Bộ VHTTDL xin được giải trình như sau: 5.1. Đối với ý kiến <i>"Đề nghị hướng dẫn cụ thể về nội dung chi, mức chi, nguồn kinh phí và cơ chế hỗ trợ để các địa phương có căn cứ triển khai thống nhất, đặc biệt đối với các địa bàn có nhiều khu dân cư, khu vực đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi."</i>.
--	--	--	---

			Dự thảo Nghị định kế thừa và bổ sung quy định tại khoản 3 Điều 22 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP quy định trách nhiệm của UBND đề nghị HĐND cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư ... Việc quy định, hướng dẫn "<i>nội dung chi, mức chi, nguồn kinh phí và cơ chế hỗ trợ</i>" do HĐND cấp tỉnh quyết định theo quy định về phân cấp ngân sách nhà nước và phù hợp với điều kiện của mỗi địa phương. Do vậy, Bộ VHTTDL xin phép không tiếp thu ý kiến này. 5.2. Bộ VHTTDL ghi nhận và nghiên cứu, chỉ đạo, hướng dẫn các địa phương việc rà soát hương ước, quy ước sau sáp nhập. Đối với ý kiến "<i>xem xét áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn đối với trường hợp hợp nhất, kế thừa các nội dung còn phù hợp của các bản hương ước, quy ước đã được công nhận trước đó</i>", Bộ VHTTDL giải trình như sau: - Một là: Trình tự, thủ tục và tỷ lệ biểu quyết để thông qua hương ước, quy ước đã được quy định tại Mục II Chương II Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. Nghị định quy định chi tiết
--	--	--	--

			không có thẩm quyền ban hành một quy trình "<i>rút gọn</i>" làm thay đổi các bước hoặc thay đổi tỷ lệ đồng thuận trực tiếp của người dân so với quy định của Luật. - Hai là: Việc sáp nhập các thôn, tổ dân phố theo quy mô mới của Nghị định số 185/2026/NĐ-CP thường bao gồm các cộng đồng có sự khác biệt nhất định về phong tục, tập quán, nếp sống văn hóa hoặc điều kiện kinh tế - xã hội. Do đó, việc kế thừa nguyên văn các bản hương ước cũ là ít xảy ra. Để đảm bảo tính bền vững và hiệu lực thực tế, cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố mới cần phải thông qua quy trình bàn bạc, thảo luận đầy đủ để đi đến thống nhất chung, tránh việc áp đặt ý chí. - Ba là, về bản chất - hương ước, quy ước là văn bản tự quản của cộng đồng dân cư, không phải văn bản quy phạm pháp luật. Thủ tục hành chính thuộc thẩm quyền của Nhà nước hiện nay đã rất tối giản (<i>UBND cấp xã xem xét, ban hành quyết định công nhận trong thời hạn 05 ngày làm việc</i>). Toàn bộ quá trình soạn thảo, lấy ý kiến là hoạt động nội bộ phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, không
--	--	--	---

			làm phát sinh thêm thủ tục hành chính phiền hà cho cơ sở.
Điều 5	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La	Sau khi nghiên cứu nội dung và tổng hợp các ý kiến tham gia của các sở, ban, ngành, UBND các xã, phường vào hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La tổng hợp ý kiến tham gia như sau: 1. Cơ bản nhất trí với hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. 2. Đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xem xét chỉnh sửa nội dung cụ thể như sau: Đề nghị xem xét chỉnh sửa đối với Điều 5 dự thảo Nghị định (sửa đổi, bổ sung điểm b khoản 3 Điều 11 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP): Dự thảo quy định thời hạn UBND cấp xã ban hành Quyết định công nhận hương ước, quy ước là 05 ngày làm việc kể từ ngày nhận đủ hồ sơ hợp lệ. Đề nghị xem xét điều chỉnh thời hạn nêu trên từ 05 ngày làm việc lên 10 ngày làm việc kể từ ngày nhận đủ hồ sơ hợp lệ. Lý do: Công tác thẩm định hương ước, quy ước đòi hỏi phải xem xét kỹ lưỡng về nội dung, tính phù hợp với các quy định của pháp luật hiện hành, phong tục, tập quán và điều kiện thực tế của từng cộng đồng dân cư; đồng thời cần có thời gian để	Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, giải trình ý kiến của địa phương như sau: 1. Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến. 2. Bộ VHTTDL xin được tiếp thu, giải trình ý kiến của địa phương đối với Điều 5 dự thảo Nghị định như sau: - “<i>Thời hạn 05 ngày làm việc</i>” được kế thừa nguyên văn từ quy định hiện hành tại điểm b khoản 3 Điều 11 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. - Qua tổng hợp báo cáo hằng năm của các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương gửi về Bộ, các địa phương đều thực hiện thông suốt và không gặp bất kỳ khó khăn, vướng mắc nào đối với thời hạn này. Việc kéo dài lên 10 ngày làm việc là chưa có cơ sở thực tiễn và đi ngược lại chủ trương cải cách, đơn giản hóa thủ tục hành chính của Chính phủ.

		trao đổi, hướng dẫn cộng đồng dân cư chỉnh sửa, hoàn thiện nội dung khi cần thiết. Việc kéo dài thời hạn giải quyết lên 10 ngày làm việc sẽ tạo điều kiện để cơ quan chuyên môn thực hiện đầy đủ quy trình thẩm định, nâng cao chất lượng tham mưu, bảo đảm việc công nhận hương ước, quy ước được thực hiện chặt chẽ, đúng quy định của pháp luật, đồng thời hạn chế tình trạng phải chỉnh sửa, bổ sung hồ sơ nhiều lần.	
Điều 8	Ủy ban nhân dân tỉnh Tây Ninh	Qua nghiên cứu, UBND tỉnh Tây Ninh cơ bản thống nhất nội dung hồ sơ dự thảo do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì soạn thảo. Tuy nhiên, UBND tỉnh Tây Ninh trân trọng đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo xem xét, điều chỉnh một số nội dung, cụ thể như sau: Tại khoản 2 Điều 8 dự thảo Nghị định quy định: “3. Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, đề nghị Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách của địa phương theo quy định của pháp luật và từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia” đề xuất điều chỉnh thành: “Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định: Mức hỗ trợ kinh phí từ nguồn ngân sách địa phương để xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn. Việc sử dụng, lồng ghép nguồn kinh phí từ các chương trình mục tiêu quốc gia để thực hiện nội dung này theo quy định của từng chương	Bộ VHTTDL xin tiếp thu, giải trình ý kiến của địa phương như sau: 1. Về việc điều chỉnh từ “<i>đề nghị HĐND cấp tỉnh quyết định</i>”: Bộ xin giải trình như sau: - Một là: Nội dung này thuộc Điều 22 quy định về “<i>Trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh</i>” nên quy định “<i>UBND cấp tỉnh đề nghị HĐND cấp tỉnh quyết định</i>” là hoàn toàn phù hợp nhằm làm rõ trách nhiệm chủ trì tham mưu của cơ quan hành chính. Việc đổi chủ ngữ thành “<i>Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định</i>” là không phù hợp phạm vi điều chỉnh và bố cục của điều khoản. - Hai là: Cụm từ “<i>quyết định việc hỗ trợ kinh phí</i>” tại dự thảo mang tính khái quát cao, bao gồm toàn bộ thẩm quyền của HĐND cấp tỉnh từ việc quy

		<i>trình và hướng dẫn của Trung ương</i>”. Để tạo cơ sở pháp lý cho các địa phương thực hiện. Nếu dùng chữ “đề nghị”, các cơ quan tham mưu ở tỉnh sẽ rất lúng túng vì không biết đây là quy định bắt buộc phải làm hay chỉ là khuyến khích. Đồng thời kiến nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu, ấn định khung định mức chi tối thiểu hỗ trợ việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước để tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho các địa phương căn cứ quan tâm phân bổ ngân sách thực hiện công tác này.	định nhiệm vụ chi, mức chi cho đến cơ chế phân bổ. Theo Luật Ngân sách nhà nước, việc quyết định chi tiết các nội dung này thuộc thẩm quyền độc lập của HĐND cấp tỉnh để phù hợp với thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương; cơ quan trung ương không ấn định khung định mức chi tối thiểu chung.
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên	Trên cơ sở nghiên cứu và tổng hợp ý kiến góp ý của các đơn vị, địa phương trên địa bàn tỉnh, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên có ý kiến như sau: - Thứ nhất, về trách nhiệm rà soát, điều chỉnh hương ước, quy ước sau sắp xếp thôn, tổ dân phố: Đề nghị bổ sung quy định chuyển tiếp hoặc một khoản riêng tại Điều 16 hoặc Điều 22 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP theo hướng: đối với thôn, tổ dân phố được thành lập, sắp xếp, tổ chức lại, đổi tên, giải thể hoặc ghép cụm dân cư theo nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp xã thì Ủy ban nhân dân cấp xã có trách nhiệm chỉ đạo, hướng dẫn cộng đồng dân cư rà soát, sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước cho phù hợp với tên gọi, phạm vi quản lý, đặc điểm dân cư, thiết kế văn hóa, tài sản, quỹ cộng đồng và phương thức sinh hoạt sau sắp xếp. Đề nghị quy định thời hạn thực hiện nội dung này, ví dụ: trong thời hạn 06 tháng hoặc 12 tháng kể từ ngày nghị quyết về	Bộ VHTTDL xin tiếp thu, giải trình ý kiến của địa phương như sau: 1. Về việc rà soát, điều chỉnh hương ước, quy ước sau sắp xếp thôn, tổ dân phố, Bộ VHTTDL tiếp thu, chỉnh sửa phù hợp tại dự thảo Nghị định. 2. Về về trách nhiệm tham mưu công nhận hương ước, quy ước tại Điều 11 Dự thảo Nghị định được xây dựng theo hướng đơn giản hóa thủ tục, chỉ quy định trách nhiệm của cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc UBND cấp xã chủ trì tham mưu trình UBND xã ban hành quyết định công nhận hương ước, quy ước. Việc phối hợp với các đơn vị liên quan là hoạt động nội bộ trong quá trình tham mưu, thuộc trách nhiệm tổ chức thực hiện

sắp xếp thôn, tổ dân phố có hiệu lực. Trong thời gian chưa ban hành hương ước, quy ước mới, các nội dung của hương ước, quy ước cũ còn phù hợp, không trái pháp luật và không mâu thuẫn với mô hình tổ chức mới có thể tiếp tục được vận dụng trong phạm vi cộng đồng dân cư tương ứng. Quy định như vậy sẽ giúp cấp xã có căn cứ xử lý tình huống một thôn, tổ dân phố mới được hình thành từ nhiều thôn, xóm cũ có phong tục, tập quán, nhà văn hóa, quỹ cộng đồng, nếp sinh hoạt và quy ước khác nhau.

- Thứ hai, về thẩm quyền, trách nhiệm tham mưu công nhận hương ước, quy ước tại Điều 11:

Dự thảo quy định cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận hương ước, quy ước là phù hợp với mô hình chính quyền địa phương 02 cấp. Tuy nhiên, để bảo đảm tính pháp lý, hạn chế tình trạng hương ước, quy ước quy định lại pháp luật hoặc đưa vào các nội trái thẩm quyền, đề nghị bổ sung trách nhiệm phối hợp của cơ quan, bộ phận tham mưu lĩnh vực tư pháp của Ủy ban nhân dân cấp xã trong quá trình rà soát hồ sơ trước khi trình công nhận.

Đề nghị chỉnh lý điểm b khoản 3 Điều 11 theo hướng: “*Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì, phối hợp với cơ quan, bộ phận tham mưu lĩnh vực tư pháp và các cơ quan, tổ chức có liên quan tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận...*”. Nội

của cơ quan chủ trì, không cần thiết quy định cụ thể trong Nghị định của Chính phủ. Do đó, cơ quan soạn thảo xin giữ nguyên quy định của dự thảo.

3. BVHTTDL xin giải trình ý kiến góp ý của địa phương như sau:

- Cụm từ “*Các biện pháp thưởng, phạt mang tính tự quản của cộng đồng*” tại dự thảo đã mang tính khái quát cao và bao hàm đầy đủ các biện pháp mang tính tinh thần, giáo dục (như khuyến khích, biểu dương, nhắc nhở, phê bình, vận động) mà địa phương đề xuất.

- Việc sử dụng thuật ngữ bao quát (thay vì liệt kê cụ thể) nhằm tạo không gian mở, có phạm vi rộng hơn để các cộng đồng dân cư chủ động áp dụng linh hoạt, phù hợp với đặc thù phong tục, tập quán riêng của từng địa bàn mà không bị bó hẹp trong một vài hình thức cụ thể.

4. Bộ VHTTDL xin tiếp thu, giải trình như sau:

- Đã tiếp thu và chỉnh sửa lỗi kỹ thuật nêu trên tại Mẫu số 01 của dự thảo Nghị định.

- Hệ thống biểu mẫu từ đã được thiết kế đồng bộ, chuẩn hóa, thể hiện đầy đủ các chỉ tiêu số liệu và bám sát

	dung này là cần thiết, nhất là khi nhiều xã, phường sau sắp xếp có địa bàn rộng, số lượng thôn, tổ dân phố lớn, yêu cầu rà soát pháp lý đối với hương ước, quy ước phát sinh nhiều trong cùng một thời điểm. - Thứ ba, về nội dung thưởng, phạt trong hương ước, quy ước: Nhất trí với dự thảo quy định các biện pháp thưởng, phạt chỉ mang tính cộng đồng, không đặt ra phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất, không vi phạm quyền con người, quyền công dân. Đây là nội dung cần thiết để tránh tình trạng “pháp luật hóa” hương ước, quy ước hoặc đặt ra các chế tài vượt quá thẩm quyền của cộng đồng dân cư, Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, Ban Công tác Mặt trận. Tuy nhiên, đề nghị cân nhắc bổ sung cụm từ “<i>khuyến khích, biểu dương, nhắc nhở, phê bình mang tính giáo dục, vận động trong cộng đồng</i>” để định hướng rõ hơn bản chất của các biện pháp cộng đồng; tránh cách hiểu cực đoan là hương ước, quy ước không được quy định bất kỳ hình thức nhắc nhở, biểu dương hoặc phê bình nào. Cách quy định này vừa giữ được tính tự quản, tự giáo dục của cộng đồng dân cư, vừa không làm phát sinh chế tài vật chất, tài chính trái quy định. - Thứ tư, về biểu mẫu ban hành kèm theo dự thảo Nghị định: Đề nghị rà soát, chỉnh sửa lỗi kỹ thuật tại Mẫu số 01, nội dung cam kết hiện đang viện dẫn “<i>Nghị định số 62/2023/NĐ-CP</i>”; đề nghị sửa thành “<i>Nghị định số 61/2023/NĐ-CP</i>”. Đồng	theo đúng các quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, phù hợp với năng lực thực tế tại cơ sở. Các biểu mẫu hiện tại được xây dựng theo hướng tối giản, rõ ràng, dễ hiểu và dễ thực hiện. Việc bổ sung quá chi tiết các dòng diễn giải, hướng dẫn quy trình hoặc công thức tính toán vào trong biểu mẫu hành chính là không cần thiết; dễ làm biểu mẫu trở nên rườm rà, gây rối rắm và khó khăn cho cán bộ thôn, tổ dân phố trong quá trình áp dụng thực tế. - Về đề nghị bổ sung hướng dẫn nhiều hình thức lấy ý kiến tại Mẫu số 02: Bộ VHTTDL giải trình và xin giữ nguyên dự thảo Nghị định. Các hình thức thảo luận, quyết định của cộng đồng dân cư (bao gồm họp thôn, tổ dân phố; phát phiếu lấy ý kiến; họp theo từng cụm dân cư...) đã được quy định rất cụ thể tại Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Các địa phương căn cứ vào các quy định này để triển khai áp dụng trên thực tế. Mẫu số 02 là mẫu để ghi nhận kết quả (Nghị quyết/Biên bản cuộc họp hoặc Biên bản lấy ý kiến). Việc đưa
--	---	---

	thời, đề nghị các mẫu văn bản cần thể hiện rõ hơn tỷ lệ thông qua hương ước, quy ước theo quy định của pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở, trong đó phân biệt rõ: tổng số hộ gia đình của cộng đồng dân cư; số đại diện hộ gia đình tham dự hoặc trả lời ý kiến; số đại diện hộ gia đình tán thành; tỷ lệ tán thành tính trên tổng số hộ gia đình hoặc theo căn cứ pháp luật hiện hành. Đối với Mẫu số 02, đề nghị bổ sung hướng dẫn trường hợp lấy ý kiến bằng nhiều hình thức phù hợp với điều kiện thực tế như họp cộng đồng dân cư, họp theo cụm dân cư, phát phiếu lấy ý kiến, biểu quyết trực tuyến hoặc hình thức hợp pháp khác. Nội dung này có ý nghĩa thực tiễn đối với các thôn, tổ dân phố sau sắp xếp có quy mô lớn, địa bàn rộng, dân cư phân tán, nhất là khu vực miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, nơi việc tổ chức một cuộc họp tập trung toàn bộ đại diện hộ gia đình có thể gặp khó khăn, đồng thời cũng phù hợp với các quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. - Thứ năm, về chế độ thống kê, báo cáo và cập nhật dữ liệu: Dự thảo đã giao Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phân công cơ quan đầu mối để tổng hợp, báo cáo về tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. Đề nghị bổ sung yêu cầu Ủy ban nhân dân cấp xã cập nhật danh mục hương ước, quy ước được công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế, tạm ngừng hoặc bãi bỏ gắn với danh mục thôn, tổ dân phố sau sắp xếp. Việc này giúp bảo đảm dữ liệu thống nhất giữa quản lý văn hóa cơ sở với quản lý tổ	quá nhiều hướng dẫn mang tính chất quy định quy trình vào trong một biểu mẫu hành chính là không cần thiết, dễ gây rườm rà cho biểu mẫu. 5. Bộ VHTTDL giải trình như sau: Nghị định số 61/2023/NĐ-CP chỉ quy định các nguyên tắc, nội dung quản lý nhà nước mang tính khung; không quy định chi tiết các công việc hành chính cụ thể để đảm bảo quyền chủ động của địa phương. Việc “<i>cập nhật danh mục hương ước, quy ước được công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế, tạm ngừng hoặc bãi bỏ gắn với danh mục thôn, tổ dân phố sau sắp xếp</i>” thuộc thẩm quyền chủ động triển khai của từng tỉnh.
--	--	--

		chức, hoạt động của thôn, tổ dân phố; đồng thời phục vụ công tác kiểm tra, hướng dẫn, tổng hợp báo cáo của địa phương. - Đề xuất chung Từ thực tiễn tỉnh Thái Nguyên đang thực hiện sắp xếp, tổ chức lại thôn, tổ dân phố trong thời gian ngắn, khối lượng công việc lớn, đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo tiếp tục rà soát dự thảo Nghị định theo hướng: quy định rõ trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp xã sau khi thôn, tổ dân phố được sắp xếp; bảo đảm hương ước, quy ước sau sắp xếp vừa phát huy được truyền thống, bản sắc, tính tự quản của cộng đồng dân cư, vừa không làm phát sinh thủ tục, chi phí, nghĩa vụ ngoài quy định pháp luật đối với người dân.	
	Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch tỉnh Thanh Hoá	1. Cơ bản thống nhất với hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ do Vụ Pháp chế chủ trì soạn thảo. 2. Đề nghị điều chỉnh, bổ sung một số nội dung sau: - <i>Tại khoản 2 Điều 3 dự thảo quy định:</i> Bổ sung khoản 2a vào sau khoản 2 Điều 5: “2a. Nội dung giáo dục đạo đức, lối sống, hệ giá trị gia đình thời kỳ mới; phòng, chống bạo lực gia đình, xây dựng hạnh phúc gia đình”. Đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu rà soát, làm rõ nội hàm của cụm từ “hệ giá trị gia đình thời kỳ mới”. Đây là khái niệm mang tính định hướng, tuy nhiên dự thảo chưa có quy định giải thích hoặc dẫn chiếu đến văn bản làm cơ sở xác định nội dung của khái niệm này. Việc quy định một khái niệm chưa	1. Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến của địa phương. 2. Bộ VHTTDL tiếp thu giải trình ý kiến của địa phương như sau: 2.1. Đối với đề nghị làm rõ nội hàm, phạm vi của cụm từ “<i>hệ giá trị gia đình thời kỳ mới</i>” tại khoản 2a bổ sung vào sau khoản 2 Điều 5 Bộ VHTTDL giải trình như sau: - Việc bổ sung quy định này nhằm thể chế hóa trực tiếp quan điểm chỉ đạo của Đảng tại Nghị quyết số 80-NQ/TW ngày 07/01/2026 của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam. Đồng thời, cụm từ này đã được

	xác định rõ phạm vi, nội dung có thể dẫn đến cách hiểu và vận dụng không thống nhất trong quá trình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước tại các địa phương. Do đó, đề nghị nghiên cứu làm rõ nội dung, phạm vi của “hệ giá trị gia đình thời kỳ mới” hoặc dẫn chiếu đến văn bản có liên quan để bảo đảm tính minh bạch, thống nhất và thuận lợi trong quá trình tổ chức thực hiện. - <i>Sửa đổi bổ sung khoản 3 Điều 6 sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 6</i> từ “3. Trước ngày 15 tháng 12 hằng năm, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo về tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước” sửa thành: “3. Trước ngày 15 tháng 12 hằng năm, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo về tình hình xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn.” - <i>Tại khoản 3 Điều 3 dự thảo quy định sửa đổi, bổ sung khoản 4 Điều 5:</i> “Các biện pháp thưởng, phạt mang tính cộng đồng phù hợp để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước nhưng không thay thế các quy định khen thưởng và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật liên quan; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân”. Đề nghị nghiên cứu thay thế hoặc giải thích rõ thuật ngữ Theo quy định của hệ thống pháp luật hiện hành, “phạt” là biện pháp xử lý mang tính quyền lực nhà nước hoặc chế tài được pháp luật quy định. Việc sử dụng thuật ngữ này trong hương ước, quy ước có thể dẫn đến nhận thức không thống nhất, thậm	luật hóa, đồng bộ và nhất quán với chỉ tiêu cụ thể do Quốc hội giao tại Điểm b Mục 1 Điều 1 Nghị quyết số 162/2024/QH15 Phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025 - 2035 (yêu cầu đến năm 2035: “<i>Phân đấu 100% các địa phương đưa nội dung giáo dục đạo đức, lối sống, hệ giá trị gia đình thời kỳ mới vào hương ước, quy ước...</i>”). - Về nội hàm khái niệm: Nội hàm của hệ giá trị gia đình đã được định hình rõ ràng tại Mục III.3 của Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị, bao gồm 4 giá trị cốt lõi: “Ám no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh”. - Bản chất của hương ước, quy ước là văn bản tự quản, khuyến khích tính chủ động, linh hoạt. Vì vậy, dự thảo Nghị định giữ nguyên thuật ngữ mang tính khái quát này để làm căn cứ cho CĐDC cụ thể hóa các giá trị “<i>Ám no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh</i>” cho phù hợp với đặc thù phong tục, tập quán của từng vùng miền. Do đó, cơ quan soạn thảo xin được giữ nguyên như dự thảo Nghị định. 2.2. Đã tiếp thu chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.
--	--	---

		chí phát sinh các hình thức xử lý mang tính áp đặt, ảnh hưởng đến quyền, lợi ích hợp pháp của công dân. Vì vậy, đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu, xem xét lại nội dung này để bảo đảm rõ ràng, khả thi và tránh cách hiểu, cách áp dụng tùy nghi trong thực tiễn. - <i>Rà soát lại việc đánh số khoản tại Điều 8.</i> Sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 22. Tiêu đề thể hiện “Sửa đổi, bổ sung khoản 1”, tuy nhiên nội dung bên dưới lại được đánh số “2.” và tiếp theo là “3.”, dẫn đến chưa bảo đảm tính thống nhất trong kết cấu văn bản.	2.3. Đối với góp ý tại khoản 3 Điều 3 xin giải trình như sau: Dự thảo Nghị định kế thừa quy định tại khoản 4 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Theo đó, hương ước, quy ước được quy định các biện pháp thưởng, phạt để bảo đảm thực hiện. So với quy định hiện hành, dự thảo Nghị định chỉ bổ sung cụm từ “<i>mang tính cộng đồng</i>” và các giới hạn áp dụng nhằm làm rõ bản chất của các biện pháp này là những biện pháp tự quản trong CDDC, không phải là các hình thức khen thưởng, xử phạt theo pháp luật. Đồng thời, dự thảo Nghị định đã quy định đầy đủ các giới hạn đối với việc áp dụng các biện pháp này, bao gồm: không thay thế các quy định về khen thưởng và các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật có liên quan; không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất; không vi phạm quyền con người, quyền công dân. Vì vậy, nội dung quy định cần được hiểu trong tổng thể các giới hạn nêu trên và không thể được diễn giải theo hướng cho phép cộng đồng đặt ra các hình thức xử phạt trái pháp luật như góp ý của địa phương.
--	--	---	---

			Bộ VHTTDL xin giữ nguyên dự thảo. 2.4. Đã tiếp thu chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.
Điều 3, Điều 4, Điều 5, Điều 6, Điều 8	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Tuyên Quang	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan nghiên cứu, tham gia ý kiến đối với hồ sơ dự thảo nêu trên. Trên cơ sở tổng hợp ý kiến của các đơn vị, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo nội dung góp ý cụ thể như sau: I. Về bố cục, nội dung 02 dự thảo: Cơ bản nhất trí với dự thảo II. Ý kiến góp ý đối với dự thảo Nghị định 1. Tại Điều 3. Sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 5 “1. Sửa đổi khoản 2 “2. Các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu; bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, việc cưới, việc tang và lễ hội; phát triển các hoạt động văn hóa lành mạnh.” Đề nghị sửa thành: “2. Gìn giữ, phát huy các phong tục, tập quán tốt đẹp, đồng thời áp dụng biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ các hủ tục, tập quán lạc hậu; bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử,	1. Đối với góp ý Điều 3 xin tiếp thu và giải trình như sau: - Cơ quan soạn thảo xin tiếp thu ý kiến của địa phương về việc khái quát chuỗi từ liệt kê “ăn, ở, đi lại” thành thuật ngữ “sinh hoạt” nhằm giúp câu văn cô đọng, có tính bao quát cao hơn và phù hợp với thực tiễn. Nội dung này đã được điều chỉnh tại dự thảo Nghị định. -Về đề xuất bổ sung động từ “<i>Gìn giữ, phát huy</i>” đầu khoản 2 Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP: Đoạn mở đầu (phần dẫn) của Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã định hình rõ kết cấu: “...<i>cộng đồng dân cư lựa chọn một hoặc một số nội dung sau để đưa vào phạm vi của hương ước, quy ước</i>”. Do đó, các khoản từ 1 đến 5 đóng vai trò liệt kê các nhóm nội dung (là các cụm danh từ nối tiếp phần dẫn) chứ không phải là các câu mệnh lệnh độc lập. Việc bắt

	giao tiếp, sinh hoạt, việc cưới, việc tang và lễ hội; phát triển các hoạt động văn hóa lành mạnh.” Lý do: bổ sung động từ “Gìn giữ, phát huy” ở đầu câu để khắc phục lỗi thiếu ngữ pháp; thay thế cụm từ lặp bằng “các hủ tục, tập quán lạc hậu” để định tính rõ đối tượng cần bài trừ và khái quát chuỗi từ liệt kê “ăn, ở, đi lại” thành từ “sinh hoạt” nhằm giúp câu văn súc tích, mạch lạc và dễ thực hiện. 2. Điều 4. Sửa đổi, bổ sung khoản 3 Điều 6 “3. Kết cấu của hương ước, quy ước do cộng đồng dân cư quyết định, bảo đảm ngắn gọn, rõ ràng, cụ thể, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện.” Đề nghị sửa thành: “3. Kết cấu, hình thức của hương ước, quy ước do cộng đồng dân cư quyết định, bảo đảm ngắn gọn, rõ ràng, cụ thể, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện; nội dung phải bao hàm các quy tắc ứng xử về nếp sống văn minh, gìn giữ phong tục tốt đẹp, bài trừ hủ tục và không trái với quy định của pháp luật.” Lý do: Bổ sung tiêu chí “hình thức” và định hướng nội dung cốt lõi (nếp sống văn minh, bài trừ hủ tục, không trái pháp luật) nhằm giúp cộng đồng dân cư định hình kết cấu chuẩn xác và tạo cơ sở rõ ràng cho cấp xã thẩm định. 3. Tại Điều 5. Sửa đổi, bổ sung điểm b khoản 3 Điều 11 “b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận trong thời hạn chậm nhất là 05 ngày	đầu khoản 2 bằng cụm từ “<i>Các phong tục, tập quán...</i>” là phù hợp kết cấu Điều 5. Đồng thời, thuật ngữ “<i>tập quán lạc hậu</i>” là khái niệm pháp lý đã được sử dụng ổn định trong văn bản gốc. Do đó, để bảo đảm tính thống nhất, kế thừa trọn vẹn kết cấu của Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, cơ quan soạn thảo xin được giữ nguyên cấu trúc như dự thảo. 2. Về việc bổ sung tiêu chí “<i>hình thức</i>” xin giải trình như sau: - Tại khoản 1 và khoản 4 Điều 6 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP hiện hành đã quy định rõ ràng và bắt buộc về mặt hình thức của hương ước, quy ước (<i>phải thể hiện bằng văn bản, có chữ ký xác nhận của Trưởng thôn/Tổ trưởng dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận, 02 đại diện hộ gia đình, đóng dấu giáp lai của UBND cấp xã và sử dụng ngôn ngữ là tiếng Việt</i>). Do đó, nếu đưa thêm cụm từ “<i>hình thức</i>”... do cộng đồng dân cư quyết định vào khoản 3 sẽ dễ gây dẫn đến cách hiểu sai là cộng đồng có thể tự quyết định các hình thức khác ngoài văn bản hoặc không cần các điều kiện bắt buộc nêu trên.
--	---	---

	làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. Trường hợp không công nhận hương ước, quy ước thì Ủy ban nhân dân cấp xã phải trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do.” Đề nghị sửa thành: “b) Trong thời hạn chậm nhất là 05 (năm) ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. Trường hợp không công nhận hương ước, quy ước thì Ủy ban nhân dân cấp xã phải trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do.” Lý do: Đảo thời hạn lên đầu câu giúp văn bản rõ ràng; bổ sung chữ “(năm)” đúng quy chuẩn pháp lý. 4. Điều 6. Sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 16 1. Sửa đổi khoản 2 “2. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phân công cơ quan đầu mối để tổng hợp, báo cáo trên cơ sở việc thống kê, tổng hợp, báo cáo theo các nội dung quy định tại khoản 1 Điều này của Ủy ban nhân dân cấp xã.” 2. Sửa đổi, bổ sung khoản 3: “3. Trước ngày 15 tháng 12 hằng năm, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh gửi Bộ Văn hóa, Thể thao	- Khoản 3 Điều 6 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP quy định kết cấu văn bản (lời nói đầu, chương, mục, điều, khoản, điểm; yêu cầu về câu chữ ngắn gọn, dễ hiểu). Do đó, việc lồng ghép tiêu chí “<i>hình thức</i>” vào nội dung quy định về kết cấu tại khoản này là không phù hợp về mặt kỹ thuật lập quy. - Các nội dung (nếp sống văn minh, bài trừ hủ tục, không trái pháp luật) đã được quy định tại Điều 4 (Nguyên tắc) và Điều 5 (Phạm vi nội dung). Việc đề xuất đưa các nội dung “<i>nội dung phải bao hàm các quy tắc ứng xử về nếp sống văn minh, gìn giữ phong tục tốt đẹp, bài trừ hủ tục và không trái với quy định của pháp luật</i>” tại khoản quy định về kết cấu là không cần phù hợp. 3. Quy định về thời hạn, trình tự công nhận hương ước, quy ước tại dự thảo đang được xây dựng trên cơ sở kế thừa nguyên văn cấu trúc câu và kỹ thuật lập pháp tại điểm b khoản 3 Điều 11 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Việc giữ nguyên cách diễn đạt này nhằm bảo đảm tính đồng bộ, nhất quán về văn phong pháp lý với các quy định về thời hạn khác xuyên suốt trong toàn bộ Nghị định. Hiện cũng
--	--	---

	và Du lịch báo cáo về tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước” 3. Bãi bỏ khoản 4 Đề nghị sửa thành: 1. Sửa đổi khoản 2 như sau: “2. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phân công cơ quan chuyên môn làm đầu mối thực hiện thống kê, tổng hợp và xây dựng báo cáo trên cơ sở số liệu báo cáo của Ủy ban nhân dân cấp xã về các nội dung quy định tại khoản 1 Điều này.” 2. Sửa đổi, bổ sung khoản 3 như sau: “3. Trước ngày 15 tháng 12 hằng năm, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo về tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn.” Lý do: Sửa lỗi lặp từ tại Khoản 2 để làm rõ quy trình tổng hợp số liệu từ cấp xã lên cấp tỉnh; bổ sung cụm từ “trên địa bàn” tại Khoản 3 nhằm xác định rõ phạm vi trách nhiệm báo cáo của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. 5. Điều 8. Sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 22 1. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 “2. Chỉ đạo cơ quan chuyên môn liên quan thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, Ủy ban nhân dân cấp xã thực hiện quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước tại Nghị định này và các quy định pháp luật khác có liên quan.” 2. Bổ sung khoản 3 “3. Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, đề nghị Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định	không có quy định bắt buộc viết “05 (năm)” trong văn bản quy phạm pháp luật. Vì vậy, Ban soạn thảo xin được tiếp thu một phần ý kiến góp ý và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định. 4. Đối với góp ý tại Điều 6 đã tiếp thu và chỉnh sửa phù hợp tại dự thảo Nghị định. 5. Đối với góp ý tại Điều 8 đã tiếp thu và chỉnh sửa phù hợp tại dự thảo Nghị định. 6. Đối với góp ý “<i>Đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu, bổ sung hướng dẫn cụ thể hơn về nội dung chi, mức chi hoặc nguyên tắc hỗ trợ kinh phí, nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các địa phương trong việc lập dự toán, bố trí kinh phí và thanh quyết toán theo quy định.</i>” Xin tiếp thu, giải trình như sau: Tại khoản 3 Điều 22 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định rõ “<i>Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm căn cứ điều kiện thực tế để đề nghị Hội đồng nhân dân cùng cấp quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước từ nguồn ngân sách địa phương</i>”. Do đó, nội dung chi, mức chi cụ thể và
--	--	---

	việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách của địa phương theo quy định của pháp luật và từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia.” Đề nghị sửa thành: “1. Sửa đổi, bổ sung khoản 1: 1. Chỉ đạo cơ quan chuyên môn liên quan thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và phòng chuyên môn liên quan thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã thực hiện quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước theo quy định tại Nghị định này và các quy định pháp luật khác có liên quan. 2. Bổ sung khoản 3: 3. Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, trình Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách địa phương và từ nguồn kinh phí của các chương trình mục tiêu quốc gia theo quy định của pháp luật.”. Lý do: Sửa lỗi đánh sai số khoản (từ khoản 2 thành khoản 1); thay từ “đề nghị” thành từ “trình” để chuẩn hóa thẩm quyền ban hành giữa Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và Hội đồng nhân dân cấp tỉnh. 6. Đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu, bổ sung hướng dẫn cụ thể hơn về nội dung chi, mức chi hoặc nguyên tắc hỗ trợ kinh phí, nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các địa phương trong	nguyên tắc hỗ trợ sẽ do địa phương tự quyết định để bảo đảm phù hợp với năng lực ngân sách và phân cấp quản lý theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước.
--	--	--

		việc lập dự toán, bố trí kinh phí và thanh quyết toán theo quy định. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Tuyên Quang trân trọng tham gia ý kiến./.	
	Ủy ban nhân dân xã Hoàng Cương	Sau khi nghiên cứu dự thảo, UBND xã Hoàng Cương cơ bản thống nhất với sự cần thiết sửa đổi, bổ sung Nghị định nhằm phù hợp thực tiễn và nâng cao hiệu quả quản lý, thực hiện hương ước, quy ước tại cộng đồng dân cư.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Ủy ban nhân dân xã Quảng Yên	Sau khi nghiên cứu Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, UBND xã Quảng Yên thống nhất với các nội dung của dự thảo và không có ý kiến tham gia, bổ sung.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Cục Báo chí	Sau khi nghiên cứu dự thảo Nghị định, Tờ trình và các tài liệu kèm theo, Cục Báo chí thống nhất và không có ý kiến bổ sung đối với nội dung hồ sơ dự thảo Nghị định nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Cục Điện ảnh	Sau khi nghiên cứu, Cục Điện ảnh nhất trí với nội dung hồ sơ dự án. Cục Điện ảnh trả lời đề Vụ Pháp chế tổng hợp, báo cáo Lãnh đạo Bộ./.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

Điều 3, Điều 8	Cục Di sản văn hoá	Cục Di sản văn hóa nhận được Công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư (sau đây gọi là dự thảo Nghị định). Sau khi nghiên cứu hồ sơ dự thảo Nghị định, liên quan đến lĩnh vực di sản văn hóa, Cục Di sản văn hóa có ý kiến như sau: - Tại khoản 1, Điều 3 dự thảo Nghị định, đề nghị chỉnh sửa cụm từ “<i>phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc</i>” thành “<i>phát huy giá trị di sản văn hóa</i>” sẽ bao hàm đầy đủ và khái quát nhất về di sản văn hóa của dân tộc Việt Nam. - Tại Điều 3 dự thảo Nghị định. Đối với nội dung này, đề nghị cơ quan soạn thảo rà soát, làm rõ nội hàm và tiêu chí nhận diện đối với các khái niệm “<i>tập quán lạc hậu</i>”, “<i>phong tục, tập quán tiến bộ</i>”. Đây là các thuật ngữ mang tính định tính, có thể dẫn đến cách hiểu và áp dụng không thống nhất. Trường hợp cần thiết, nghiên cứu bổ sung quy định giải thích từ ngữ trong dự thảo để bảo đảm tính minh bạch, thống nhất và khả thi của quy định. - Tại khoản 2 Điều 8 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, đề nghị nghiên cứu điều chỉnh, bổ sung “<i>Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú</i>” vào Tổ soạn thảo hương ước, quy ước. Mặc dù dự thảo đã đề cập sự tham gia của người có uy tín trong cộng đồng, đối với các nội dung liên quan đến di sản văn hóa, sự tham gia của Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú sẽ góp phần bảo đảm	1. Đối với góp ý tại khoản 1 Điều 3, tiếp thu toàn bộ ý kiến góp ý của Cục Di sản văn hóa để chỉnh sửa nội dung này tại dự thảo Nghị định. Việc lược bỏ từ “<i>dân tộc</i>” trong cụm từ này không làm giảm đi ý nghĩa, mà trái lại giúp thuật ngữ trở nên cô đọng, bao hàm diện rộng hơn, khái quát hóa đầy đủ các loại hình di sản văn hóa của dân tộc và bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất tối đa với Luật Di sản văn hóa và phù hợp với Nghị quyết số 80-NQ/TW. 2. Đối với đề nghị bổ sung giải thích từ ngữ, xin được giải trình như sau: - Về đặc thù của lĩnh vực văn hóa: Trong lĩnh vực văn hóa, nhiều khái niệm mang tính định hướng, rất khó để xác định, định lượng cụ thể. Việc cố định hóa các khái niệm này bằng định nghĩa quy phạm pháp luật sẽ dễ làm xơ cứng văn bản, không theo kịp sự vận động văn hóa của xã hội. - Về quyền tự xác định của cộng đồng dân cư: Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ban hành nhằm mục đích tối ưu hóa quyền tự quản của người dân. Bản thân Điều 3 (Mục đích) và Điều 4 (Nguyên tắc) của Nghị định đã tạo
----------------------------------	----------------------------------	--	---

		tính xác thực của di sản văn hóa và sự đồng thuận của cộng đồng. - Ngoài ra, đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo tiếp tục rà soát, bảo đảm sự thống nhất với quy định của pháp luật về di sản văn hóa đối với các nội dung liên quan. Cục Di sản văn hóa trân trọng có ý kiến./.	hành lang rõ ràng để cộng đồng dân cư tự bàn bạc, thống nhất xem tập quán nào tại địa phương mình là lạc hậu cần bài trừ, phong tục nào là tiến bộ cần phát huy. Sự lựa chọn này là linh hoạt và mang tính tự nguyện của cộng đồng. - Về công cụ kiểm soát và thẩm định: Để tránh việc áp dụng không thống nhất hoặc tùy tiện ở cơ sở, Nghị định 61/2023/NĐ-CP đã thiết lập bộ lọc tối cao. Theo đó, mọi nội dung tự chọn của cộng đồng khi đưa vào hương ước, quy ước bắt buộc phải đáp ứng toàn diện các tiêu chuẩn cốt lõi tại Điều 4 (Nguyên tắc xây dựng) và Điều 5 (Phạm vi nội dung), đặc biệt là tiêu chí “<i>phù hợp với chủ trương của Đảng, không trái pháp luật của Nhà nước và đạo đức xã hội</i>”. Khi tiến hành thẩm định, UBND cấp xã chỉ cần đối chiếu dựa trên bộ quy tắc kiểm soát này để công nhận hoặc không công nhận. Do đó, việc không bổ sung điều khoản giải thích từ ngữ là phù hợp với thực tiễn cơ sở, bảo đảm tinh thần tự quản lành mạnh và tính cô đọng của văn bản pháp quy.
--	--	---	--

			3. Đối với góp ý khoản 2 Điều, xin giải trình như sau: - Tại khoản 2 Điều 8 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định thành phần Tổ soạn thảo bao gồm: <i>“...người có uy tín trong cộng đồng dân cư, người có phẩm chất đạo đức tốt, kinh nghiệm sống và hiểu biết về pháp luật, văn hóa, phong tục, tập quán của địa phương”</i>. Quy định mang tính khái quát này đã hoàn toàn bao hàm cả đối tượng là các Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú - những người vốn là chủ thể có uy tín và am hiểu sâu sắc nhất về văn hóa tại cộng đồng. - Về tính khả thi khi áp dụng trên toàn quốc: Hương ước, quy ước được tổ chức xây trên phạm vi cả nước. Trong khi đó, danh hiệu Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú mang tính chất đặc thù, chỉ tập trung ở một số làng nghề, dòng họ hoặc địa bàn cụ thể và số lượng có hạn (nhiều địa phương hoàn toàn không có nghệ nhân cư trú). Nếu bổ sung cứng danh hiệu này vào điều khoản pháp lý sẽ gây bó buộc, dẫn đến vướng mắc và không khả thi cho đại
--	--	--	--

			đa số các thôn, tổ dân phố khác khi thành lập Tổ soạn thảo. - Về quyền linh hoạt của cơ sở: Quy định hiện hành mang tính chất khung, tạo điều kiện tối đa cho các địa phương chủ động, linh hoạt lựa chọn nhân sự. Đối với các thôn, tổ dân phố có nghệ nhân sinh sống, Trưởng thôn và Ban công tác Mặt trận hoàn toàn có thẩm quyền chủ động mời họ tham gia vào Tổ soạn thảo theo diện “người có uy tín, am hiểu văn hóa” mà không cần thiết phải quy định riêng biệt trong văn bản quy phạm pháp luật.
Điều 2, Điều 3	Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam	Trả lời công văn của Vụ Pháp chế đề nghị Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Căn cứ chức năng nhiệm vụ được giao, sau khi nghiên cứu, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam có ý kiến như sau: 1. Đề nghị làm rõ hơn khái niệm quy định tại Điều 2. Hương ước, quy ước, theo hướng: “Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư tự nguyện thỏa thuận và thiết lập nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư; Hương ước, quy ước không	1. Ý kiến góp ý: Đề nghị bổ sung cụm từ “<i>tự nguyện thỏa thuận và thiết lập</i>”, “<i>thuần phong mỹ tục của dân tộc</i>” vào định nghĩa tại Điều 2, xin giải trình: - Nội hàm “<i>bàn và quyết định</i>” đã bao hàm ý “<i>tự nguyện, thỏa thuận</i>” đồng thời thống nhất quy định tại Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. - Thuật ngữ “đạo đức xã hội” là khái niệm pháp lý bao quát cao nhất (gồm cả thuần phong mỹ tục), bảo đảm thống nhất tuyệt đối với từ ngữ của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.

		trái pháp luật, đạo đức xã hội, thuần phong mỹ tục của dân tộc và phải được Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận.” 2. Đề nghị điều chỉnh (Điều 3) sửa đổi khoản 2 Điều 5 theo hướng: <i>“2. Các phong tục, tập quán tốt đẹp và các biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ phong hủ tục, tập quán lạc hậu; bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, việc cưới, việc tang và lễ hội; phát triển các hoạt động văn hóa lành mạnh.”</i>	2. Đối với đề nghị điều chỉnh sửa đổi khoản 2 Điều 5 để bỏ lỗi lặp từ (sửa <i>“phong hủ tục”</i> thành <i>“hủ tục”</i>) xin giải trình như sau: Dự thảo Nghị định quy định phù hợp với Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở không dùng từ <i>“hủ tục”</i>. Cụm từ <i>“phong tục, tập quán lạc hậu”</i> là cụm từ thuần Việt, có nội hàm rõ ràng, giúp người dân ở cơ sở dễ đọc, dễ hiểu và dễ nhận diện khi áp dụng.
Điều 5	Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm	Sau khi nghiên cứu văn bản, Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm có ý kiến như sau: - Về cơ bản nhất trí với Hồ sơ dự thảo Nghị định. - Về nội dung cụ thể: Tại dự thảo Nghị định, Điều 5. Sửa đổi, bổ sung điểm b khoản 3 Điều 11 đề nghị cân nhắc thay cụm từ đề nghị bằng cụm từ hợp lệ, cụ thể như sau: <i>“b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước, cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã chủ trì tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận trong thời hạn chậm nhất là 05 ngày làm việc, kể từ ngày nhận đủ hồ sơ hợp lệ...”</i>	Xin tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định.
Điều 5, Điều 21	Cục Nghệ thuật biểu diễn	Đối với nội dung tại Dự thảo Nghị định, đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu, sửa đổi bổ sung như sau: - Khoản 2 Điều 5: <i>“2. Các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu;</i>	1. Ý kiến góp ý: Đề nghị thay cụm từ <i>“việc cưới, việc tang”</i> bằng cụm từ <i>“các nghi lễ vòng đời người”</i> để nâng cao tính bao quát, xin giải trình như sau:

	<i>bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, các nghi lễ vòng đời người và lễ hội; phát triển các hoạt động văn hóa lành mạnh</i>". (Sử dụng cụm từ "<i>các nghi lễ vòng đời người</i>" thay cho "<i>việc cưới, việc tang</i>". Như vậy sẽ mang tính bao quát hơn). - Khoản 3 Điều 21: "<i>Bộ Dân tộc và Tôn giáo phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch hướng dẫn việc ghi nhận các phong tục, tập quán tiến bộ; vận động xóa bỏ, không áp dụng phong tục, tập quán lạc hậu trong hương ước, quy ước ở cộng đồng dân cư</i>" (dùng "<i>cộng đồng dân cư</i>" thay cho "<i>vùng đồng bào dân tộc thiểu số</i>" để mở rộng tính bao quát của hương ước, quy ước).	- Cụm từ "<i>việc cưới, việc tang và lễ hội</i>" là những hoạt động văn hóa cơ bản, phổ biến và sát sườn nhất diễn ra hằng ngày tại cộng đồng dân cư. Thuật ngữ "<i>việc cưới, việc tang</i>" bảo đảm tính đồng bộ, nhất quán tuyệt đối với các văn bản chỉ đạo của Đảng và Nhà nước về xây dựng nếp sống văn minh (như Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị). Việc thay bằng cụm từ mang tính học thuật như "<i>các nghi lễ vòng đời người</i>" có thể gây khó hiểu đối với người dân trực tiếp xây dựng hương ước ở cấp cơ sở. 2. Về trách nhiệm hướng dẫn (khoản 3 Điều 21) Ý kiến góp ý: Đề nghị thay cụm từ "<i>vùng đồng bào dân tộc thiểu số</i>" bằng "<i>cộng đồng dân cư</i>" để mở rộng phạm vi bao quát, xin giải trình như sau: Trách nhiệm quản lý nhà nước, hướng dẫn chung về hương ước, quy ước đối với tất cả các cộng đồng dân cư trên toàn quốc thuộc thẩm quyền của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. Việc quy định phối hợp với cơ quan quản lý nhà nước về công tác dân tộc tại khoản này nhằm tập trung giải quyết các đặc thù riêng của "<i>vùng</i>
--	--	--

			<i>đồng bào dân tộc thiểu số</i> ” (nơi có hệ thống luật tục, tập quán đa dạng hơn). Việc mở rộng thành “ <i>cộng đồng dân cư</i> ” chung sẽ làm chông chéo chức năng, nhiệm vụ giữa các bộ, ngành và không đúng phạm vi quản lý theo lĩnh vực được phân công.
	Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử	Phúc đáp công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Sau khi nghiên cứu, Cục Phát thanh, truyền hình và thông tin điện tử: Nhất trí với Hồ sơ dự thảo Nghị định.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Cục Bản quyền tác giả	Cục Bản quyền tác giả nhận được Công văn số 1029/PC ngày 05/06/2026 của Vụ Pháp chế về việc lấy ý kiến góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Căn cứ chức năng, nhiệm vụ và phạm vi quản lý được giao, Cục Bản quyền tác giả thống nhất và không có ý kiến góp ý đối với dự thảo Nghị định nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Cục Thể dục thể thao	Cục Thể dục thể thao Việt Nam nhận được Công văn số 1029/PC ngày 06/5/2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	thao Việt Nam	số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Sau khi nghiên cứu, căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ và phạm vi quản lý nhà nước được giao, Cục Thể dục thể thao Việt Nam nhất trí với Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.	
	Cục Thông tin cơ sở và Thông tin đối ngoại	Phúc đáp Công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, sau khi nghiên cứu, căn cứ theo chức năng, nhiệm vụ, Cục Thông tin cơ sở và Thông tin đối ngoại cơ bản nhất trí và không có ý kiến góp ý bổ sung đối với Hồ sơ dự thảo.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện	Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện nhận được Công văn số 1029/PC ngày 05 tháng 6 năm 2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Sau khi nghiên cứu, Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện thống nhất với nội dung Hồ sơ dự thảo nêu trên.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam	Sau khi nghiên cứu, Cục Văn hóa các dân tộc Việt Nam có ý kiến như sau: 1. Cơ bản nhất trí đối với nội dung Hồ sơ dự thảo. 2. Để hoàn thiện hơn, đề nghị Ban Soạn thảo nghiên cứu chỉnh sửa, bổ sung một số nội dung sau: - Tại Điều 2 của Dự thảo Nghị định (Bổ sung khoản 3 vào Điều 3), sửa thành “Góp phần xây dựng môi trường văn hóa nhân văn, lành mạnh, văn minh, hiện đại, giàu bản sắc; phát huy truyền thống gia đình, dòng họ và các giá trị cộng đồng truyền thống tại cộng đồng dân cư.” để bảo đảm bên cạnh thiết kế "gia đình" và "dòng họ", các giá trị gắn kết cộng đồng và bản sắc văn hóa đặc trưng của từng dân tộc gắn liền với các thiết kế truyền thống vẫn là cốt lõi để định hình môi trường văn hóa cơ sở. - Tại Điều 3 của Dự thảo Nghị định (Sửa đổi, bổ sung khoản 2 Điều 5), sửa thành: “Các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu theo lộ trình phù hợp với đặc điểm văn hóa của từng cộng đồng dân cư....” nhằm hạn chế việc các địa phương áp dụng máy móc cứng nhắc về thủ tục hành chính, gây ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống tâm linh, tín ngưỡng hợp pháp của đồng bào dân tộc thiểu số. - Tại biểu Mẫu số 01 của Phụ lục kèm theo, chỉnh sửa: “Điều 4 Nghị định số 62/2023/NĐ-CP” thành “Điều 4 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP”	1. Đối với ý kiến góp ý: Tại Điều 2 của Dự thảo Nghị định (Bổ sung khoản 3 vào Điều 3), đề nghị bổ sung cụm từ <i>“giàu bản sắc”, “các giá trị cộng đồng truyền thống”</i> để nhấn mạnh bản sắc đặc trưng của từng dân tộc tại môi trường văn hóa cơ sở, xin giải trình như sau: - Nội hàm về việc bảo tồn, phát huy <i>“bản sắc văn hóa đặc trưng”</i> và <i>“giá trị truyền thống”</i> của các dân tộc đã được quy định tại khoản 3 Điều 4 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP với nguyên tắc: <i>“Tôn trọng tính tự chủ, tính đa dạng văn hóa”</i>; khoản 4 Điều 4 yêu cầu phải <i>“bảo vệ, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống”</i>. - Việc bổ sung thêm các cụm từ này vào mục đích tại Điều 3 là không cần thiết, dễ gây trùng lặp về mặt nội hàm. 2. Đối với ý kiến góp ý: Đề nghị bổ sung cụm từ <i>“theo lộ trình phù hợp với đặc điểm văn hóa của từng cộng đồng dân cư”</i> khi quy định về việc xóa bỏ tập quán lạc hậu để tránh áp dụng máy móc xin giải trình như sau: Việc xóa bỏ các phong tục, tập quán lạc hậu là mục đích của xây dựng thực hiện hương ước quy ước.
--	--	--	---

			Nếu đưa cụm từ “<i>theo lộ trình phù hợp</i>” vào văn bản quy phạm pháp luật sẽ dễ dẫn đến cách hiểu trì hoãn hoặc thiếu quyết liệt trong việc bài trừ hủ tục tại một số địa phương. - Tuy nhiên, để tránh việc áp dụng máy móc, cứng nhắc, Điều 4 và Điều 8 của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP, giao quyền chủ động cho cộng đồng dân cư vùng đồng bào dân tộc thiểu số tự bàn bạc, tự nhận diện và cam kết tự nguyện xóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu theo điều kiện thực tế của làng, bản mình. 3. Xin tiếp thu và chỉnh sửa sửa lỗi trích dẫn văn bản tại dự thảo Nghị định.
	Cục Xuất bản, In và Phát hành	Sau khi Nghiên cứu, Cục XBIPH cơ bản thống nhất Hồ sơ dự thảo Nghị định.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến
	Vụ Tổ chức cán bộ	Vụ Tổ chức cán bộ nhận được Công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 về việc góp ý hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16/8/2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Sau khi nghiên cứu hồ sơ, Vụ Tổ chức cán bộ thống nhất với nội dung hồ sơ dự thảo Nghị định.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam	1. Nhận xét chung Về cơ bản, Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam nhất trí với sự cần thiết ban hành Nghị định nhằm bảo đảm phù hợp với mô hình chính quyền địa phương 02 cấp, đáp ứng yêu cầu thực tiễn và bảo đảm tính thống nhất của hệ thống pháp luật hiện hành. Dự thảo đã kịp thời điều chỉnh các quy định liên quan đến thẩm quyền, trách nhiệm của chính quyền địa phương; tăng cường phân cấp cho cấp xã; phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư; đồng thời bổ sung các nội dung về xây dựng môi trường văn hóa, phát huy giá trị gia đình, dòng họ và hoàn thiện cơ chế xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong giai đoạn mới. 2. Một số ý kiến góp ý Tuy nhiên, để tiếp tục hoàn thiện hồ sơ và nâng cao tính khả thi khi triển khai thực hiện, đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu, rà soát một số nội dung sau: 2.1. Về khái niệm và phạm vi điều chỉnh Đề nghị làm rõ hơn cơ sở và phạm vi áp dụng của nội dung quy định về “<i>các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư</i>”; đồng thời nghiên cứu làm rõ bản chất của hương ước, quy ước là công cụ điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản trong cộng đồng dân cư, bảo đảm phản ánh đầy đủ vai trò, giá trị của hương ước, quy ước trong đời sống xã hội và thống nhất trong nhận thức, tổ chức thực hiện. 2.2. Về phát huy giá trị văn hóa và xây dựng môi trường văn hóa	2.1. Đối với góp ý: Đề nghị làm rõ cơ sở, phạm vi áp dụng của cụm từ “<i>các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư</i>”; đồng thời nghiên cứu làm rõ bản chất, vai trò của hương ước, quy ước tại Điều 2 xin giải trình như sau: - Cụm từ “<i>các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư</i>” là nội dung mang tính kế thừa từ quy định tại Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg trước đây cho đến Nghị định số 61/2023/NĐ-CP hiện hành. Khái niệm này đã được sử dụng ổn định, lâu dài trong thực tiễn và đã định hình rõ bản chất của hương ước, quy ước. Thuật ngữ này hoàn toàn phù hợp với Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở (điều chỉnh các công việc tự quản trong nội bộ cộng đồng), Nghị định số 185/2026/ND-CP. Do đó, không thay đổi hay diễn giải thêm tại nội dung này nhằm bảo đảm tính bao quát, tính ổn định và hệ thống của văn bản quy phạm pháp luật. 2.2. Đối với góp ý: Đề nghị bổ sung nội dung phát huy bản sắc văn hóa địa phương; xây dựng văn hóa số, văn hóa ứng xử và trách nhiệm công dân
--	--	---	--

	Đề nghị nghiên cứu bổ sung nội dung phát huy bản sắc văn hóa địa phương, văn hóa dân tộc nhằm bảo đảm gìn giữ và phát huy sự đa dạng văn hóa của các vùng, miền và cộng đồng dân cư. Đồng thời, đề nghị bổ sung nội dung về xây dựng văn hóa số, văn hóa ứng xử trên môi trường mạng, nâng cao trách nhiệm công dân trong không gian số, phù hợp với yêu cầu xây dựng môi trường văn hóa trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay. Đối với nội dung giáo dục đạo đức, lối sống, hệ giá trị gia đình, phòng, chống bạo lực gia đình, đề nghị có hướng dẫn theo hướng chuyển hóa thành các quy tắc ứng xử phù hợp với đời sống cộng đồng, tránh sao chép hoặc hành chính hóa các quy định của pháp luật. 2.3. Về hương ước, quy ước trong bối cảnh sắp xếp, sáp nhập cộng đồng dân cư Đề nghị bổ sung quy định chuyển tiếp đối với hương ước, quy ước đã được công nhận trước khi thực hiện sáp nhập thôn, tổ dân phố, bản, ấp, khu dân cư theo hướng tiếp tục được áp dụng trong phạm vi cộng đồng cũ cho đến khi cộng đồng dân cư mới xây dựng và ban hành hương ước, quy ước thay thế; đồng thời quy định thời hạn rà soát, sửa đổi, hợp nhất phù hợp sau khi sáp nhập. Bên cạnh đó, đề nghị nghiên cứu làm rõ cơ chế xây dựng hương ước, quy ước đối với các cộng đồng dân cư mới được hình thành từ việc sáp nhập nhiều thôn, làng, bản, tổ dân phố có đặc điểm lịch sử, văn hóa, phong tục, tín ngưỡng khác nhau; cho phép xây dựng các nội dung đặc thù phù hợp	trên không gian mạng, xin giải trình như sau: - Về bản sắc và đa dạng văn hóa: Đã được quy định rõ tại khoản 3 Điều 4 “<i>Tôn trọng tính tự chủ, tính đa dạng văn hóa</i>” và khoản 2 Điều 5 “<i>bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc</i>” của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Việc bổ sung là trùng lặp. - Về văn hóa số, ứng xử trên mạng: Hương ước, quy ước chỉ điều chỉnh các quan hệ tự quản gắn với địa bàn cư trú truyền thống (thôn, tổ dân phố). Không gian mạng có tính chất ảo, xuyên biên giới, thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật An ninh mạng và các văn bản chuyên ngành khác, không phù hợp quy định tại hương ước thôn. Tuy nhiên khoản 5 Điều 5 Nghị định số 61/2023/MDD-CP cũng quy định mở “<i>Các nội dung cần thiết khác do cộng đồng dân cư quyết định</i>” để cộng đồng dân cư tự lựa chọn nội dung cần đưa vào hương ước quy ước. 2.3. Về ý kiến đối với hương ước, quy ước trong bối cảnh sắp xếp, sáp nhập thôn, tổ dân phố, Bộ VHTTDL xin tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định theo hướng:
--	--	--

	với từng cụm dân cư trên cơ sở bảo đảm thống nhất chung và không trái quy định của pháp luật. 2.4. Về các biện pháp thưởng, phạt trong hương ước, quy ước Thống nhất với việc quy định rõ các biện pháp thưởng, phạt trong hương ước, quy ước chỉ mang tính cộng đồng, không thay thế các hình thức khen thưởng hoặc xử lý vi phạm theo quy định của pháp luật; đồng thời không được đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền hoặc phạt vật chất. Tuy nhiên, đề nghị nghiên cứu diễn đạt theo hướng nhấn mạnh các biện pháp khuyến khích, biểu dương, nhắc nhở, hòa giải, phê bình phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội; đồng thời bảo đảm không xâm phạm danh dự, nhân phẩm, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân. Đồng thời, nghiên cứu bổ sung hướng dẫn hoặc ví dụ minh họa để bảo đảm áp dụng thống nhất trong thực tiễn. 2.5. Về trình tự, thủ tục công nhận hương ước, quy ước Đề nghị rà soát tính khả thi của quy định thời hạn 05 ngày làm việc để Ủy ban nhân dân cấp xã xem xét, công nhận hương ước, quy ước, nhất là đối với các địa bàn có quy mô dân số lớn hoặc số lượng cộng đồng dân cư nhiều sau sắp xếp đơn vị hành chính. Đồng thời, đề nghị làm rõ cơ chế phối hợp giữa cơ quan chuyên môn về văn hóa với bộ phận tư pháp, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và các cơ quan liên quan trong quá trình thẩm định, tham mưu công nhận hương ước, quy ước nhằm bảo đảm tính hợp pháp, tính đồng thuận và chất lượng của văn bản.	- Về quy định chuyển tiếp khi sáp nhập thôn, tổ dân phố, xin tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định theo hướng: + Hương ước, quy ước đã được phê duyệt, công nhận trước thời điểm sáp nhập tiếp tục được thực hiện trong phạm vi ranh giới CĐDC cũ cho đến khi CĐDC mới được công nhận hương ước, quy ước thay thế; + Xuất phát từ nhu cầu tự quản, CĐDC mới rà soát, xây dựng hương ước, quy ước mới để thay thế các hương ước, quy ước cũ; - Về đề nghị quy định nội dung đặc thù theo từng "<i>cụm dân cư</i>" (Giải trình), ơ quan soạn thảo xin giữ nguyên dự thảo, không bổ sung quy định này do chưa có cơ sở pháp lý. Căn cứ Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022 và Nghị định số 185/2026/NĐ-CP, Thôn, Tổ dân phố là tổ chức tự quản nhỏ nhất. Pháp luật không quy định "<i>cụm dân cư</i>" là đơn vị tự quản độc lập. Việc phân tách nội dung HUUQ theo "<i>cụm dân cư</i>" sẽ gây lúng túng, vướng mắc khi triển khai thực hiện.
--	--	--

2.6. Về kết cấu và chất lượng hương ước, quy ước

Đề nghị Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nghiên cứu xây dựng mẫu tham khảo hoặc hướng dẫn khung về kết cấu hương ước, quy ước để các địa phương thuận lợi trong quá trình xây dựng, ban hành và thực hiện. Bên cạnh đó, đề nghị phân tích sâu hơn nguyên nhân dẫn đến tình trạng một số hương ước, quy ước còn mang tính sao chép, chưa phản ánh đầy đủ đặc trưng văn hóa, điều kiện kinh tế - xã hội và nhu cầu tự quản của cộng đồng dân cư, từ đó đề xuất các giải pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng xây dựng hương ước, quy ước trong thời gian tới.

2.7. Về kinh phí và nguồn lực thực hiện

Đề nghị làm rõ hơn nguyên tắc, nguồn kinh phí và nội dung chi hỗ trợ xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước nhằm bảo đảm thống nhất trong quá trình triển khai giữa các địa phương. Đồng thời, đề nghị bổ sung đánh giá tác động về nguồn lực tài chính khi thực hiện chính sách hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước; làm rõ căn cứ của nhận định “cơ bản không phát sinh nguồn lực tài chính” trong Tờ trình. Đề nghị nghiên cứu ưu tiên hỗ trợ đối với các địa bàn mới sáp nhập, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn; đồng thời xem xét hỗ trợ các hoạt động như tổ chức họp dân, lấy ý kiến cộng đồng, in ấn, niêm yết, dịch sang tiếng dân tộc thiểu số, số hóa hương ước, quy ước và tập huấn cho đội ngũ thực hiện.

2.8. Về đánh giá tác động và hoàn thiện hồ sơ dự thảo

- Về cơ chế xây dựng HUQU đối với CĐDC mới sau sáp nhập, xin giải trình như sau:

Việc xây dựng HUQU đối với CĐDC mới thành lập sau sáp nhập tiếp tục thực hiện theo đúng mục đích, nguyên tắc tại Nghị định số 61/2023/NĐ-CP (Điều 4, Điều 5). Tùy thuộc nhu cầu tự quản thực tế, CĐDC mới tự thỏa thuận, lựa chọn kế thừa có chọn lọc các giá trị văn hóa, phong tục tốt đẹp của các địa bàn cũ để đưa vào văn bản mới mà không cần ban hành thêm cơ chế riêng biệt.

2.4. Về các biện pháp thưởng, phạt trong hương ước, quy ước, xin giải trình như sau:

Nếu liệt kê chi tiết các hình thức thưởng phạt cụ thể (*như biểu dương, nhắc nhở, hòa giải, phê bình...*) vào điều khoản của Nghị định sẽ gặp một số bất cập:

- Làm mất tính khái quát chung của Điều 5 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP.

- Gây hiểu lầm đây là quy định "*cầm tay chỉ việc*": Các địa phương dễ nhầm tưởng đó là "*danh mục bắt buộc*" hoặc "*danh mục đóng*", làm hạn chế tính sáng tạo, phong phú của các biện pháp thưởng, phạt tự quản

		Đề nghị bổ sung đánh giá tác động của các nội dung sửa đổi trong bối cảnh thực hiện mô hình chính quyền địa phương 02 cấp; làm rõ hơn những khó khăn, vướng mắc phát sinh từ thực tiễn để tăng tính thuyết phục của hồ sơ. Đồng thời, đề nghị tiếp tục rà soát thời điểm có hiệu lực thi hành của Nghị định, các quy định chuyển tiếp và sự đồng bộ với các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan nhằm bảo đảm tính khả thi trong tổ chức thực hiện. Ngoài ra, về kỹ thuật văn bản, đề nghị rà soát, chỉnh lý các lỗi kỹ thuật của dự thảo và phụ lục kèm theo, bảo đảm tính thống nhất trong đánh số điều, khoản, điểm và việ dẫn văn bản quy phạm pháp luật; tránh phát sinh vướng mắc trong quá trình áp dụng tại địa phương. Trên đây là ý kiến góp ý của Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam đối với Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, gửi Vụ Pháp chế tổng hợp, báo cáo Lãnh đạo Bộ.	vốn rất linh hoạt và đa dạng theo văn hóa, tập quán từng vùng miền. - Thu hẹp không gian tự quản của Nhân dân: Thực tế ở cơ sở có nhiều biện pháp thường, phạt cộng đồng rất hay và hiệu quả (<i>như: trồng cây xanh, hỗ trợ ngày công lao động, nhắc nhở tại cuộc họp dân...</i>) mà việc liệt kê cứng nhắc trong Nghị định không thể phủ hết được. - Về đề nghị bổ sung hướng dẫn hoặc ví dụ minh họa để áp dụng thống nhất trong thực tiễn: Về kỹ thuật lập pháp, Nghị định của Chính phủ không đưa các “<i>ví dụ minh họa</i>” trực tiếp vào điều khoản. Sau khi Nghị định được ban hành, Bộ Văn hóa, Thể thao and Du lịch sẽ ghi nhận để đưa các ví dụ minh họa, hướng dẫn chi tiết về các biện pháp biểu dương, nhắc nhở, phê bình... vào tài liệu hướng dẫn mẫu, đề cương tập huấn chuyên môn cấp cho các địa phương để bảo đảm việc áp dụng thống nhất, đúng quy định trên thực tiễn. 2.5. Về trình tự, thủ tục công nhận hương ước, quy ước - Về thời hạn 05 ngày làm việc: Đây là quy định kế thừa từ Nghị định số
--	--	---	---

			61/2023/NĐ-CP. Qua thực tiễn thi hành, các địa phương không có phản ánh khó khăn, vướng mắc. - Về cơ chế phối hợp thẩm định: Dự thảo Nghị định chỉ quy định trách nhiệm của cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc UBND cấp xã chủ trì tham mưu trình UBND cấp xã ban hành quyết định công nhận. Việc phối hợp với các bộ phận, đơn vị liên quan (tư pháp, Mặt trận Tổ quốc...) là hoạt động nội bộ trong quá trình tham mưu, thuộc trách nhiệm tổ chức thực hiện của đơn vị chủ trì, không cần thiết quy định cụ thể trong Nghị định. 2.6. Về kết cấu và chất lượng hương ước, quy ước, xin giải trình như sau: - Bản chất pháp lý: Hương ước, quy ước (HUQU) là sản phẩm tự quản do CĐDC tự bàn, tự quyết định. Nhà nước (UBND cấp xã) chỉ giữ vai trò công nhận về mặt pháp lý. - Quyền quyết định kết cấu: Nghị định số 61/2023/NĐ-CP cũng quy định “<i>Hương ước, quy ước có thể được chia thành lời nói đầu, chương, mục, điều, khoản, điểm hoặc kết cấu khác phù hợp với nội dung; được</i>
--	--	--	--

			<i>trình bày ngắn gọn, rõ ràng, cụ thể, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện”</i> Việc cơ quan nhà nước ban hành "<i>Mẫu</i>" hoặc "<i>Khung kết cấu</i>" cũng có thể hành chính hóa quan hệ tự quản, có thể dẫn đến việc các địa phương sao chép, rập khuôn, làm triệt tiêu tính linh hoạt, sáng tạo và đặc trưng văn hóa riêng biệt của từng CĐDC. 2.7. Về kinh phí và nguồn lực thực hiện hương ước, quy ước - Về nguyên tắc, nguồn kinh phí và nội dung chi hỗ trợ, xin giải trình như sau: Dự thảo Nghị định kế thừa quy định tại Nghị định số 61/2023/NĐ-CP. Theo Luật Ngân sách nhà nước, thẩm quyền quyết định các khoản chi hỗ trợ, mức chi cụ thể và phân bổ nguồn kinh phí của địa phương thuộc Hội đồng nhân dân cấp tỉnh. Dự thảo Nghị định quy định đúng phân cấp quản lý ngân sách, tạo sự chủ động, linh hoạt cho các địa phương căn cứ vào khả năng ngân sách thực tế để quy định nội dung chi, mức chi phù hợp. - Nhận định "<i>cơ bản không làm phát sinh nguồn lực tài chính mới</i>" được hiểu là không phát sinh thêm bộ máy, không tăng mức chi bắt buộc từ
--	--	--	---

			ngân sách so với hiện hành. Các khoản hỗ trợ thuộc ngân sách địa phương và kinh phí triển khai các Chương trình mục tiêu quốc gia hiện có trên địa bàn. - Việc ưu tiên hỗ trợ cho địa bàn khó khăn, địa bàn sáp nhập cũng như việc quyết định hỗ trợ các hoạt động cụ thể (số hóa, dịch sang tiếng dân tộc thiểu số, họp dân, tập huấn...) phụ thuộc vào điều kiện thực tế và khả năng cân đối ngân sách của từng địa phương. Việc quy định cứng các danh mục chi hoặc đối tượng ưu tiên trong Nghị định của Chính phủ sẽ làm giảm tính chủ động, linh hoạt và áp đặt nghĩa vụ tài chính lên ngân sách địa phương. 2.8. Xin tiếp thu, hoàn thiện hồ sơ dự thảo Nghị định theo quy định pháp luật.
	Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường	Phúc đáp Công văn số 1029/PC ngày 05/6/2026 của Vụ Pháp chế về việc góp ý Hồ sơ dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 61/2023/NĐ-CP ngày 16 tháng 8 năm 2023 của Chính phủ về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư, Vụ Khoa học công nghệ, Đào tạo và Môi trường nhất trí với Hồ sơ dự thảo Nghị định, kính gửi Vụ Pháp chế xem xét, tổng hợp.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp ý kiến

	Vụ Kế hoạch, Tài chính	Vụ Kế hoạch, Tài chính có ý kiến như sau: Tại Điều 8 của dự thảo đề nghị sửa lại như sau: “<i>Căn cứ điều kiện thực tiễn và khả năng cân đối ngân sách địa phương, đề nghị Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định việc hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư trên địa bàn từ nguồn ngân sách của địa phương theo quy định của pháp luật</i>”.	Bộ VHTTDL đã tổng hợp, chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định
	Văn phòng Bộ	Văn phòng Bộ có ý kiến như sau: 1. Cơ bản thống nhất với hồ sơ dự thảo Nghị định nêu trên. 2. Một số nội dung góp ý trong dự thảo Nghị định: - Tại Điều 5 dự thảo, đề nghị cân nhắc bổ sung cơ chế phối hợp giữa cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã với bộ phận tham mưu công tác tư pháp - hộ tịch trong quá trình rà soát, tham mưu công nhận hương ước, quy ước. - Tại Điều 6 dự thảo, đề nghị cân nhắc bổ sung, làm rõ cơ chế báo cáo từ cấp xã lên cấp tỉnh. - Tại Điều 8 dự thảo, đề nghị rà soát kỹ thuật sửa đổi, bổ sung do dự thảo ghi “<i>sửa đổi, bổ sung khoản 1</i>” nhưng nội dung thay thế lại bắt đầu bằng khoản “2”; đồng thời cân nhắc chỉnh cụm “<i>đề nghị Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định</i>” thành “<i>trình Hội đồng nhân dân cấp tỉnh xem xét, quyết định</i>” cho phù hợp thẩm quyền của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. 3. Một số góp ý về phụ lục biểu mẫu:	1. Đối với góp ý tại Điều 5, xin giải trình như sau: - Dự thảo tập trung tinh gọn quy trình, chỉ quy định một đầu mối là cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc UBND cấp xã chủ trì tham mưu trình UBND cấp xã ban hành quyết định công nhận. - Việc lấy ý kiến của bộ phận tư pháp - hộ tịch (cũng như Mặt trận Tổ quốc và các đơn vị liên quan) là hoạt động nghiệp vụ nội bộ của cấp xã. Cơ quan chủ trì tham mưu có trách nhiệm tự điều phối, tổ chức lấy ý kiến, không cần thiết quy định cụ thể thành thủ tục trong Nghị định. 2. Đối với góp ý Điều 6 về cơ chế báo cáo từ cấp xã lên cấp tỉnh: Điều 16 Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã quy định rất rõ ràng, cụ thể về nội dung, yêu cầu, cơ chế thống kê,

		- Đề nghị rà soát, chỉnh sửa Mẫu số 01 do phần cam kết đang dẫn chiếu “<i>Nghị định số 62/2023/NĐ-CP</i>”; cần sửa thành “<i>Nghị định số 61/2023/NĐ-CP</i>”. - Đề nghị rà soát Mẫu số 02 theo hướng dẫn đạt rõ kết quả thông qua hương ước, quy ước, bảo đảm xác định được số đại diện hộ gia đình tán thành, tổng số hộ gia đình và tỷ lệ đạt được. - Đề nghị rà soát Mẫu số 03, Mẫu số 04, Mẫu số 05 để bảo đảm thống nhất với vai trò tham mưu của cơ quan chuyên môn về văn hóa thuộc Ủy ban nhân dân cấp xã.	tổng hợp và chế độ báo cáo việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. việc bổ sung thêm cơ chế báo cáo chi tiết từ cấp xã trực tiếp lên cấp tỉnh là không cần thiết. 3. Đối với góp ý tại Điều 8, xin tiếp thu và chỉnh sửa tại dự thảo Nghị định 4. Xin tiếp thu, chỉnh lý kỹ thuật tại dự thảo Nghị định.
--	--	--	--